

URZĄD MARSZAŁKOWSKI
WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO
Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej

INDEKS WEWNAȚRZREGIONALNEGO
ZAGROŹENIA UBÓSTWEM
W WOJEWÓDZTWIE ŚWIĘTOKRZYSKIM
ZA 2018 ROK

Kielce, 2019

Spis treści

Wstęp.....	4
1. Ubóstwo w świętokrzyskim na tle innych regionów	5
1.1. Ubóstwo w Polsce	7
1.2. Ubóstwo w województwie świętokrzyskim na tle innych regionów.....	12
2. Przestrzenne zróżnicowanie problemu ubóstwa w województwie świętokrzyskim	16
2.1. Metodologia.....	16
2.2. Bezrobocie	17
2.3. Osoby długotrwale bezrobotne	20
2.4. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie	22
2.5. Dochody budżetów gmin w przeliczeniu na jednego mieszkańca	24
2.6. Wskaźnik deprivacji lokalnej.....	28
2.6.1 Powiat buski.....	29
2.6.2 Powiat jędrzejowski.....	30
2.6.3 Powiat kazimierski.....	30
2.6.4 Powiat kielecki.....	31
2.6.5 Powiat konecki.....	32
2.6.6 Miasto Kielce.....	32
2.6.7 Powiat opatowski.....	33
2.6.8 Powiat ostrowiecki.....	33
2.6.9 Powiat pińczowski	34
2.6.10 Powiat sandomierski.....	34
2.6.11 Powiat skarżyski	35
2.6.12 Powiat starachowicki	35
2.6.13 Powiat staszowski	36
2.6.14 Powiat włoszczowski.....	36
2.7. Wskaźnik długotrwale korzystających z pomocy społecznej.....	37
2.8. Rodziny wielodzietne korzystające z pomocy społecznej.....	38
2.9. Rodziny niepełne korzystające z pomocy społecznej.....	40
3. Indeks ubóstwa	42
4. Podsumowanie i wnioski.....	47
5. Spis map, tabel i wykresów	50
Aneks.....	53

Wstęp

Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego corocznie dokonuje wewnątrzregionalnej analizy zasięgu ubóstwa dla województwa świętokrzyskiego, realizując tym samym ustawowe zadanie samorządu województwa wynikające z ustawy o pomocy społecznej tj. rozpoznawanie przyczyn ubóstwa oraz diagnozowanie i monitorowanie wybranych problemów społecznych w regionie.

Na potrzeby niniejszej analizy wykorzystane zostały dane Głównego Urzędu Statystycznego z badania budżetów gospodarstw domowych prezentujące międzyregionalne zróżnicowanie wskaźników ubóstwa oraz innych czynników, które korelują z tym zjawiskiem. W opracowaniu wykorzystano dane pochodzące ze sprawozdań OZPS i MRiPS-03-R z Centralnej Aplikacji Statystycznej oraz Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Kielcach na podstawie których dokonano analizy wewnątrzregionalnego zróżnicowania skali ubóstwa w poszczególnych powiatach województwa świętokrzyskiego.

Na potrzeby określenia wewnątrzregionalnej skali ubóstwa zbudowany został „Indeks Zagrożenia Ubóstwem”, w skład którego weszły następujące zmienne:

- stopa bezrobocia,
- odsetek osób długotrwale bezrobotnych w łącznej liczbie bezrobotnych,
- przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto,
- dochody budżetów gmin w przeliczeniu na 1 mieszkańca,
- wskaźnik deprivacji lokalnej – liczba osób, którym przyznano świadczenie pieniężne z pomocy społecznej na 1 000 mieszkańców,
- wskaźnik długotrwale korzystających z pomocy społecznej,
- odsetek rodzin wielodzietnych korzystających z pomocy społecznej w łącznej liczbie rodzin, którym przyznano decyzją świadczenia pieniężne
- odsetek rodzin niepełnych korzystających z pomocy społecznej w łącznej liczbie rodzin otrzymujących świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i zadań własnych ogółem (bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę oraz źródło finansowania).

Dokonana diagnoza zjawiska ubóstwa jest niezbędnym elementem realizacji zadań wynikających z Krajowego Programu Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020 - Nowy wymiar aktywnej integracji a także Strategii Polityki Społecznej Województwa Świętokrzyskiego na lata 2012-2020.

1. Ubóstwo w świętokrzyskim na tle innych regionów

Granice ubóstwa i ich definicje

Ubóstwo definiuje się jako stan niedostatku wynikający z niewystarczających dochodów. Definicje ubóstwa różnią się zależnie od tego, jaki dochód przyjmowany jest za granicę ubóstwa. O biedzie w sensie absolutnym, mówimy w przypadku kiedy uzyskiwane dochody umożliwiają tylko zaspokojenie niezbędnych potrzeb biologicznych pozwalających tylko na utrzymanie przy życiu. Istnieje także tzw. ustawowa granica ubóstwa, ustalona przez wysokość dochodu upoważniającego osoby i rodziny, które takiego dochodu nie osiągają do ubiegania się o pomoc społeczną. Ubóstwo może być pojmowane w sposób względny, w takim przypadku linią ubóstwa jest dochód relatywizowany do standardu materialnego danego społeczeństwa.

Ubóstwo absolutne

Ubóstwo absolutne definiuje się zazwyczaj w odniesieniu do poziomu minimum egzystencji. Jest to kwota obliczana corocznie przez Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, który pozwala jedynie na niezbędne wydatki, których nie można odłożyć w czasie. Dochody poniżej progu zagrażają zdrowiu człowieka i stanowią zagrożenie jego biologicznej egzystencji. Kwota jest wyliczana za pomocą tzw. koszyka w którego skład wchodzi jedynie wydatki na żywność, mieszkanie, lekarstwa, naprawę ubrań a w przypadku rodzin z dziećmi na podręczniki szkolne.

Skala zagrożenia ubóstwem skrajnym w Polsce od 2014 roku ulega systematycznemu zmniejszeniu. Spośród różnych grup ludności, znaczący spadek stopy ubóstwa skrajnego odnotowano wśród samotnych matek z dziećmi oraz małżeństw z co najmniej trójką dzieci na utrzymaniu. Wśród rodzin z co najmniej trójką dzieci w wieku 0-17 lat stopa ubóstwa skrajnego spadła z 9,9% w 2017 roku do 7,6% w 2018 roku.

Oszacowane dla 2018 roku minimum egzystencji dla rodziny z trojgiem dzieci wyniosło na poziomie 2 587,51 zł (517,50 zł na osobę). W rodzinach z jednym dzieckiem młodszym, minimum egzystencji oszacowano 479,77 zł na osobę, a z dzieckiem starszym 522,98 zł na osobę. Koszyk minimum przeżycia dla osoby samotnej w wieku produkcyjnym wyniósł 591 zł, a dla samotnego emeryta 560 zł¹.

Minimum egzystencji nie należy mylić z minimum socjalnym. W minimum socjalnym są uwzględniane wydatki potrzebne do funkcjonowania w społeczeństwie, a więc także minimalne wydatki na edukację, rozrywkę i kulturę. W 2018 roku minimum socjalne dla jednej

¹ Informacja o poziomie minimum egzystencji w 2018 r. Instytut Pracy i Spraw Socjalnych.

osoby w gospodarstwie domowym składającym się z małżeństwa z dwojgiem dzieci wynosiło 932,46 zł na 1 osobę miesięcznie (3 729,83 zł na rodzinę). Minimum socjalne obliczone dla osoby samotnej w wieku produkcyjnym średniorocznie w 2018 roku wynosiło 1 168,31zł. Osoby żyjące poniżej minimum socjalnego są w grupie poważnie nim zagrożonej. Koszyk minimum socjalnego dla osoby żyjącej w gospodarstwie emeryckim 1-osobowym wyniósł 1 151,97 zł, koszt dla gospodarstwa emeryckiego 2-osobowego to 1 909,90 zł².

Ubóstwo ustawowe

Ubóstwo ustawowe jest definiowane na podstawie tzw. kryterium dochodowego ustalane jako dochód poniżej którego można ubiegać się o świadczenie pieniężne z pomocy społecznej. Dla osoby samotnie gospodarującej próg ubóstwa ustawowego wynosił: do września 2018 r. – 634 zł, a od października 2018 r. – 701 zł. Dla osoby w gospodarstwie wieloosobowym próg ubóstwa wynosił: do września 2018 r. – 514 zł, a od października 2018 r. – 528 zł³. Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej progi te aktualizowane są co 3 lata.

Ubóstwo relatywne

Jako granicę ubóstwa relatywnego przyjmuje się poziom wydatków gospodarstwa domowego niższy od połowy średnich wydatków w kraju. Ubóstwo relatywne jest związane z ogólną sytuacją ekonomiczną kraju. Może się zdarzyć, iż choć zasięg mierzonego w ten sposób ubóstwa zwiększy się np.: na skutek zwiększonego rozwarstwienia dochodów, to poziom życia, jaki kryje się pod tym pojęciem jednocześnie się polepszy. W IV kwartale 2018 roku granica ubóstwa relatywnego wynosiła 810 zł dla gospodarstwa 1 - osobowego, oraz 2 187 zł dla gospodarstwa 4 osobowego (2 osoby dorosłe + 2 dzieci do lat 14).

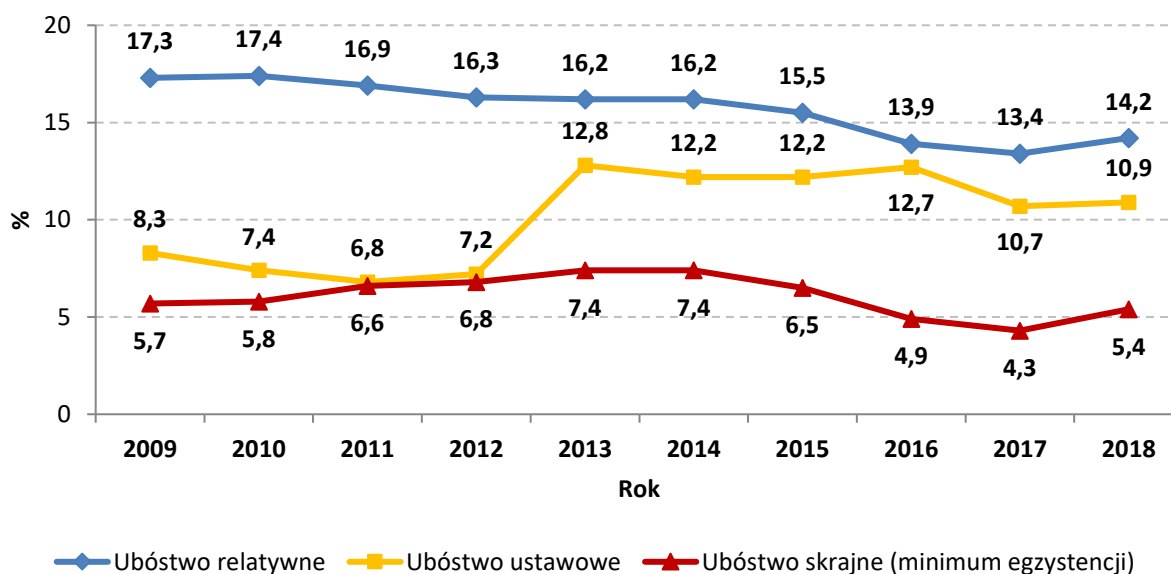
² Informacja o poziomie minimum socjalnego w 2018 r. Instytut Pracy i Spraw Socjalnych.

³ Zasięg ubóstwa ekonomicznego w Polsce w 2018 r. (na podstawie wyników badania budżetów gospodarstw domowych), Główny Urząd Statystyczny.

1.1. Ubóstwo w Polsce

Na podstawie badań Głównego Urzędu Statystycznego w 2018 roku odnotowano zahamowanie tendencji spadkowej zasięgu ubóstwa ekonomicznego szacowanego w oparciu o wydatki gospodarstw domowych. W porównaniu do 2017 roku wzrósł zasięg ubóstwa skrajnego (z ok. 4% do ok. 5%) oraz relatywnego (z ok. 13% do ok. 14%). Wzrost ubóstwa dotyczył w większym stopniu mieszkańców wsi niż miast. Znacząco zwiększyło się ubóstwo wśród gospodarstw domowych utrzymujących się głównie ze świadczeń społecznych (innych niż emerytury i renty). Odnotowano także wzrost zasięgu ubóstwa wśród gospodarstw domowych z dziećmi.

Po obserwowanym w latach 2015-2017 stopniowym zmniejszaniu się zasięgu ubóstwa ekonomicznego, szacowanego w oparciu o wydatki gospodarstw domowych, w 2018 roku nastąpiło zahamowanie tej tendencji. W zależności od przyjętej granicy, w 2018 roku zasięg ubóstwa w Polsce kształtował się na zbliżonym lub nieco wyższym poziomie niż w 2017 roku. Najwyraźniej wzrosła stopa ubóstwa skrajnego – o 1,1 p. proc oraz ubóstwa relatywnego – o 0,8 p. proc.

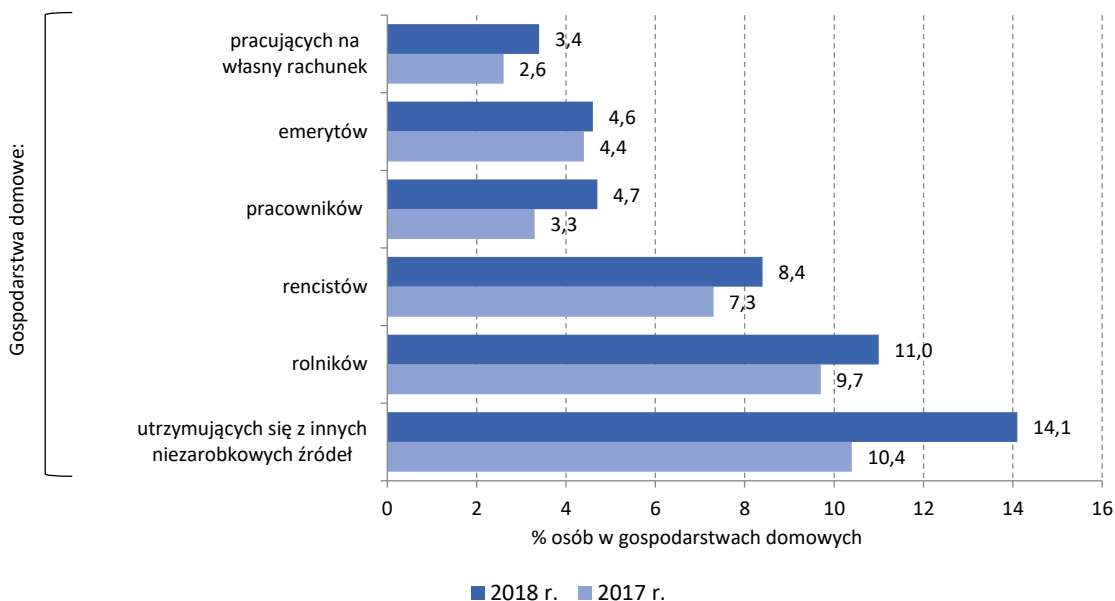

Wykres 1. Zasięg ubóstwa w Polsce w latach 2009 – 2018 według przyjętych w danym roku granic ubóstwa (w % osób w gospodarstwach domowych).

Źródło: „Zasięg Ubóstwa Ekonomicznego w Polsce w 2018r.”, GUS opracowanie sygnalne.

Jak wskazują wyniki badania budżetów gospodarstw domowych, zaobserwowany w 2018 roku wzrost zasięgu ubóstwa ekonomicznego miał miejsce w sytuacji poprawy przeciętnej sytuacji dochodowej gospodarstw domowych. Jednocześnie jednak w tym czasie zaobserwowano nieco wyższe wartości niektórych wskaźników zróżnicowania dochodów oraz

nieznaczne obniżenie wartości realnych (czyli po uwzględnieniu wzrostu cen) wydatków gospodarstw domowych. Na oceny zasięgu ubóstwa skrajnego i ustawowego wpływ miały także obowiązujące progi ubóstwa. W 2018 roku odnotowano wyższy, niż wynikałoby to z dynamiki ogólnego wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych, wzrost poziomu minimum egzystencji stanowiącego podstawę wyznaczania granic ubóstwa skrajnego. Od października 2018 roku (po trzech latach obowiązywania poprzednich progów) wyższy był także poziom granic ubóstwa ustawowego.

Wykres 2. Zasięg ubóstwa skrajnego w 2017 i 2018 roku wg grup społeczno-ekonomicznych.

Źródło: „Zasięg Ubóstwa Ekonomicznego w Polsce w 2018r.”, GUS opracowanie sygnałne.

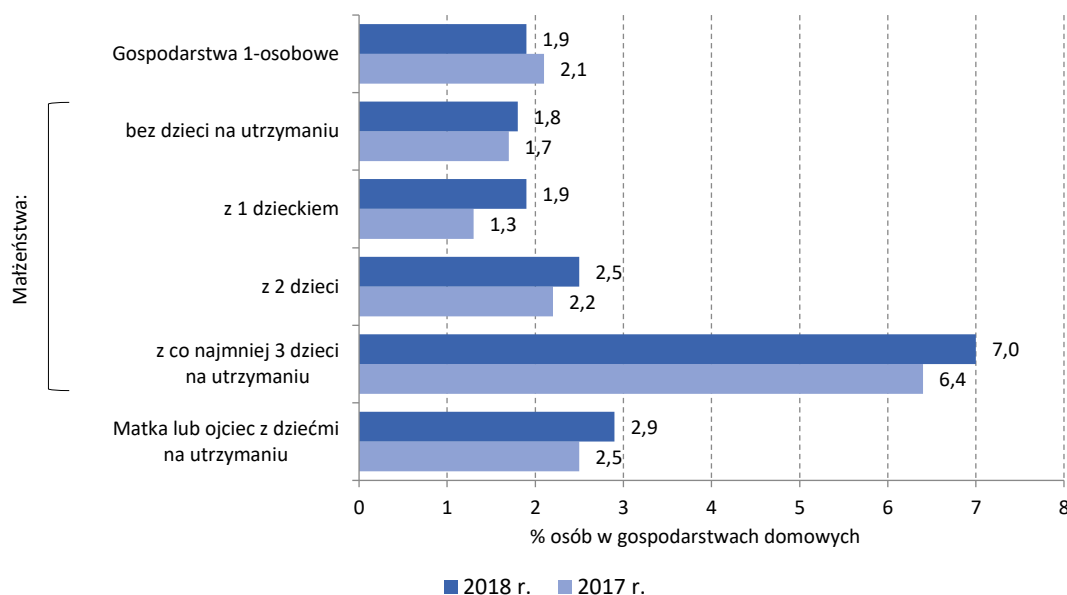
Obserwowany w 2018 roku wzrost zasięgu ubóstwa skrajnego dotyczył większości branych pod uwagę grup ludności, przy czym poziom zmian był zróżnicowany. W 2018 roku w odniesieniu do 2017 roku wyraźnie zwiększył się odsetek osób wydających na swoje utrzymanie mniej niż zakłada minimum egzystencji wśród gospodarstw domowych utrzymujących się głównie z niezarobkowych źródeł utrzymania innych niż emerytura i renta (o prawie 4 p. proc.). O ponad 1 p. proc. zwiększył się zasięg ubóstwa skrajnego wśród gospodarstw utrzymujących się głównie z pracy najemnej, gospodarstw rolników oraz rencistów.

Tabela 1. Zasięg ubóstwa skrajnego według grup społeczno – ekonomicznych gospodarstw domowych w latach 2015–2018.

Grupy społeczno-ekonomiczne gospodarstw domowych:	% osób w gospodarstwach domowych			
	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018
pracujących na własny rachunek	3,1	2,2	2,6	3,4
emerytów	5,0	3,9	4,4	4,6
pracowników	5,6	3,9	3,3	4,7
rencistów	10,7	8,5	7,3	8,4
rolników	14,7	11,0	9,7	11,0
utrzymujących się z innych niezarobkowych źródeł	17,9	15,9	10,4	14,1
wartość ubóstwa skrajnego	6,5	4,9	4,3	5,4

Źródło: „Zasięg Ubóstwa Ekonomicznego w Polsce w 2018r.”, GUS opracowanie sygnałne.

W 2018 roku zaobserwowano wyraźny wzrost wartości wskaźnika ubóstwa skrajnego wśród osób w gospodarstwach utrzymujących się z tzw. niezarobkowych źródeł. Ta grupa należy do najbardziej zagrożonych ubóstwem.

Wykres 3. Zasięg ubóstwa skrajnego w 2017 r. i 2018 r. wg typów gospodarstw domowych*.

Źródło: „Zasięg Ubóstwa Ekonomicznego w Polsce w 2018r.”, GUS opracowanie sygnałne.

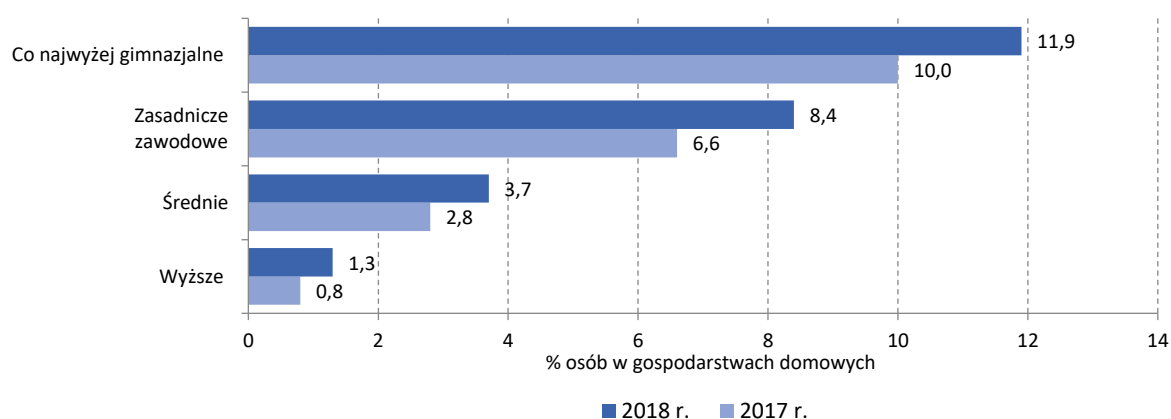
*Dziecko na utrzymaniu to osoba w wieku 0-14 lat będąca w składzie gospodarstwa domowego lub osoba w wieku 15-25 lat, o ile nie posiada własnego źródła utrzymania i nie pozostaje w związku małżeńskim lub związku nieformalnym. W grupie małżeństw uwzględnione zostały także związki nieformalne.

W 2018 roku w porównaniu z 2017 roku odnotowano wzrost stopy ubóstwa skrajnego wśród gospodarstw domowych z dziećmi na utrzymaniu. Znaczący wzrost wartości wskaźnika odnotowano wśród małżeństw z 1 dzieckiem jak również rodzin wielodzietnych (wzrost o ok. 0,6 p. proc.) Poprawę sytuacji odnotowano jedynie grupie gospodarstw domowych 1-osobowych.

Tabela 2. Zasięg ubóstwa skrajnego według typów gospodarstw domowych w latach 2015-2018.

Typ gospodarstw domowych:	% osób w gospodarstwach domowych			
	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018
1 osobowe	2,5	2,0	2,1	1,9
małżeństwa:				
bez dzieci na utrzymaniu	1,6	1,8	1,7	1,8
z 1 dzieckiem	1,8	1,7	1,3	1,9
z 2 dzieci	4,0	2,7	2,2	2,5
z 3 i więcej dzieci na utrzymaniu	12,2	7,5	6,4	7,0
matka lub ojciec z dziećmi na utrzymaniu	6,5	5,6	2,5	2,9
wartość ubóstwa skrajnego	6,5	4,9	4,3	5,4

Źródło: „Zasięg Ubóstwa Ekonomicznego w Polsce w 2018r.”, GUS opracowanie sygnalne.

Wykres 4. Zasięg ubóstwa skrajnego w 2017 r. i 2018 r. wg wykształcenia głowy gospodarstwa domowego.

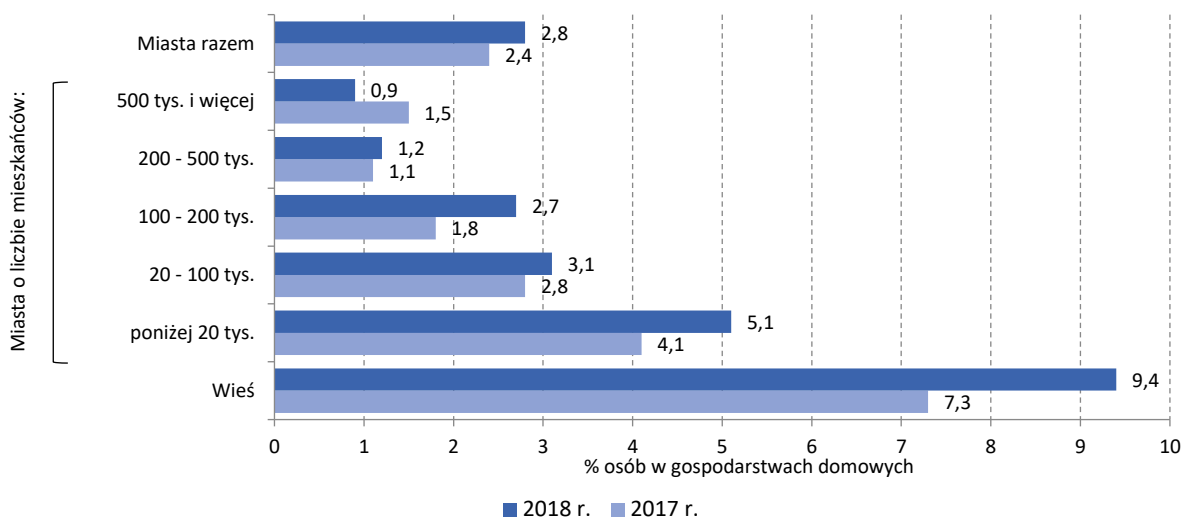
Źródło: „Zasięg Ubóstwa Ekonomicznego w Polsce w 2018r.”, GUS opracowanie sygnalne.

Wykształcenie wyraźnie różnicuje zagrożenie ubóstwem. Najwyższym poziomem oraz najbardziej wyraźnym wzrostem stopy ubóstwa skrajnego charakteryzowały się w 2018 roku gospodarstwa, w których głowa gospodarstwa posiadała wykształcenie co najwyżej gimnazjalne lub zasadnicze zawodowe.

Tabela 3. Zasięg ubóstwa skrajnego według typów gospodarstw domowych w latach 2015 – 2018.

Wykształcenie głowy rodziny:	% osób w gospodarstwach domowych			
	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018
co najwyżej gimnazjalne	16,5	12,4	10,0	11,9
zasadnicze zawodowe	9,7	7,3	6,6	8,4
średnie	3,6	2,7	2,8	3,7
wyższe	0,6	0,8	0,8	1,3
wartość ubóstwa skrajnego	6,5	4,9	4,3	5,4

Źródło: „Zasięg Ubóstwa Ekonomicznego w Polsce w 2018r.”, GUS opracowanie sygnalne.

Wykres 5. Zasięg ubóstwa skrajnego w 2017 r. i 2018 r. wg klasy miejscowości zamieszkania.

Źródło: „Zasięg Ubóstwa Ekonomicznego w Polsce w 2018r.”, GUS opracowanie sygnałne.

W 2018 roku największy wzrost stopy ubóstwa skrajnego dotyczył mieszkańców wsi, w skrajnym ubóstwie żyło 9,4% mieszkańców terenów wiejskich. Ubóstwo wzrosło również w miastach. W 2018 roku w skrajnym ubóstwie żyło 2,8% mieszkańców miast ogółem (od 1,2% do 0,9% w największych miastach, do 5,1% w miastach poniżej 20 tys. mieszkańców). Na wsi w 2018 roku odsetek osób żyjących poniżej minimum egzystencji wyniósł 9,4% i zwiększył się o 2,1% w odniesieniu do 2017 roku

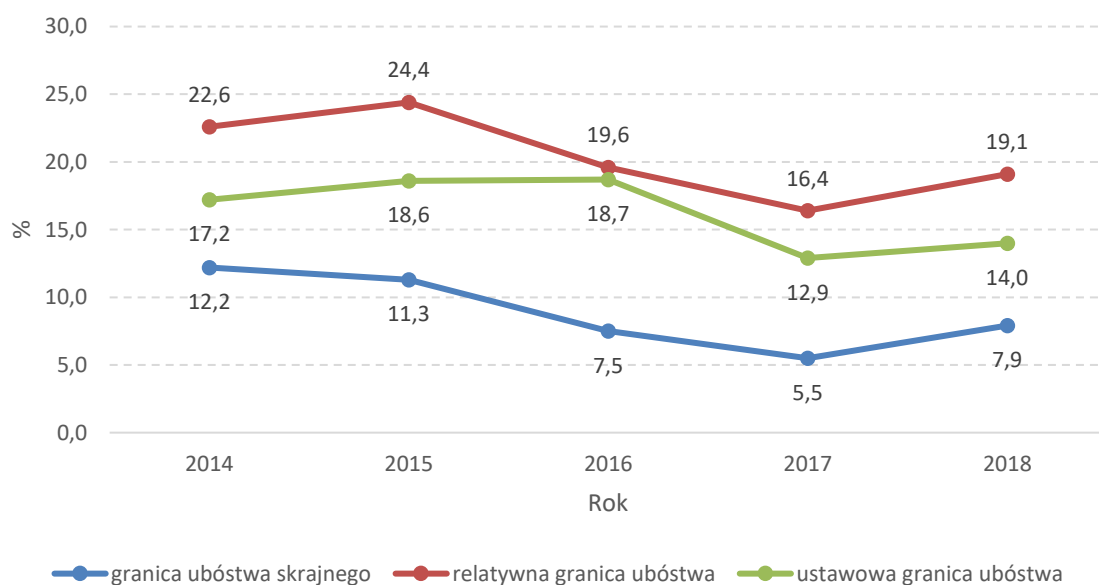
Jedynie w największych ośrodkach miejskich (500 tys. i więcej) nieznacznie zmniejszyła się stopa ubóstwa skrajnego z 1,5% w 2017 roku do 0,9% w 2018 roku.

1.2. Ubóstwo w województwie świętokrzyskim na tle innych regionów

Diagnoza danych dotyczących zasięgu ubóstwa na przestrzeni lat 2014-2018 w województwie świętokrzyskim wskazuje, iż w 2018 roku w odniesieniu do 2017 roku odnotowano zwiększenie się trzech analizowanych wskaźników ubóstwa (wykres 6).

W przypadku pomiaru z zastosowaniem ustawowej granicy ubóstwa, wpływ na wzrost tego wskaźnika miał z pewnością fakt, zmiany poziomu kryterium dochodowego ustalanego jako dochód poniżej którego można ubiegać się o świadczenie pieniężne z pomocy społecznej.

Natomiast z dużym prawdopodobieństwem można stwierdzić, że czynnikami, które w największym stopniu przyczyniły się do wzrostu zasięgu ubóstwa skrajnego i relatywnego w 2018 roku był wzrost cen produktów podstawowego użytku takie jak żywność oraz zmniejszenie dochodu rozporządzalnego rolników ze względu na realny spadek dochodów z indywidualnego gospodarstwa rolnego w stosunku do 2017 roku. Może to wynikać m.in. z suszy, która w 2018 roku w znacznym stopniu dotknęła województwo świętokrzyskie.

Wykres 6. Zasięg ubóstwa w województwie świętokrzyskim w latach 2014–2018.

Źródło: Opracowanie własne Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej na podstawie BDL GUS.

W analizowanym okresie w województwie świętokrzyskim odnotowano 2,4% wzrost stopy ubóstwa skrajnego z 5,5% w 2017 roku do 7,9% w roku 2018. W przypadku relatywnej granicy ubóstwa w 2018 roku odnotowano wzrost o 1,1% w odniesieniu do 2017 roku. W największym stopniu spośród trzech badanych wskaźników ubóstwa wzrosła ustawowa granica ubóstwa, która wyniosła 19,1%. W 2018 roku w województwie świętokrzyskim odnotowano wzrost omawianej stopy ubóstwa o 2,7% w odniesieniu do 2017 roku.

Tabela 4. Zasięg ubóstwa według województw w latach 2014-2017.

Wyszczególnienie	% osób w gospodarstwach domowych o wydatkach poniżej:											
	granicy ubóstwa skrajnego (minimum egzystencji)				relatywnej granicy ubóstwa				ustawowej granicy ubóstwa			
Rok	2015	2016	2017	2018	2015	2016	2017	2018	2015	2016	2017	2018
OGÓŁEM	6,5	4,9	4,3	5,4	15,5	13,9	13,4	14,2	12,2	12,7	10,7	10,9
Województwo:												
Dolnośląskie	4,0	2,9	3,5	3,8	11,9	10,5	11,0	9,9	9,5	9,2	8,6	7,9
Kujawsko-pomorskie	6,3	5,4	4,2	5,4	15,9	13,8	14,4	12,7	12,5	13,8	11,3	10,4
Lubelskie	8,6	7,8	6,8	7,8	19,2	18,5	18,4	17,5	14,9	17,2	14,0	12,8
Lubuskie	4,8	2,2	3,1	5,8	13,5	9,0	12,8	14,4	11,4	8,8	9,4	11,9
Łódzkie	5,4	2,7	2,1	3,9	12,3	9,3	7,2	9,7	10,3	9,1	5,2	7,3
Małopolskie	8,4	5,3	7,4	9,2	18,4	16,9	20,9	22,2	14,3	16,1	17,3	17,8
Mazowieckie	4,1	3,2	3,0	4,3	10,3	10,1	10,0	12,2	8,3	8,5	7,6	9,1
Opolskie	6,5	5,2	3,2	2,6	13,7	10,6	9,6	9,3	10,6	10,3	7,5	6,2
Podkarpackie	9,3	8,8	6,2	9,0	21,0	22,3	21,7	20,8	17,1	21,3	17,4	16,1
Podlaskie	7,8	4,2	7,2	7,5	19,1	17,0	22,4	20,8	13,4	14,7	16,6	15,9
Pomorskie	8,6	4,3	3,0	2,0	16,8	12,5	9,7	8,3	13,6	11,5	8,5	6,4
Śląskie	3,4	3,0	1,8	2,9	10,7	10,3	7,5	9,5	7,8	9,0	6,3	7,4
Świętokrzyskie	11,3	7,5	5,5	7,9	24,4	19,6	16,4	19,1	18,6	18,7	12,9	14,0
Warmińsko-mazurskie	12,5	9,0	8,7	9,6	25,0	20,3	20,7	22,4	21,1	18,6	17,2	18,9
Wielkopolskie	8,9	7,5	5,6	6,0	20,8	18,5	15,5	16,9	16,7	16,6	12,2	12,8
Zachodnio-pomorskie	3,6	4,0	2,4	1,8	10,7	11,8	9,1	8,7	8,1	9,7	7,4	5,4

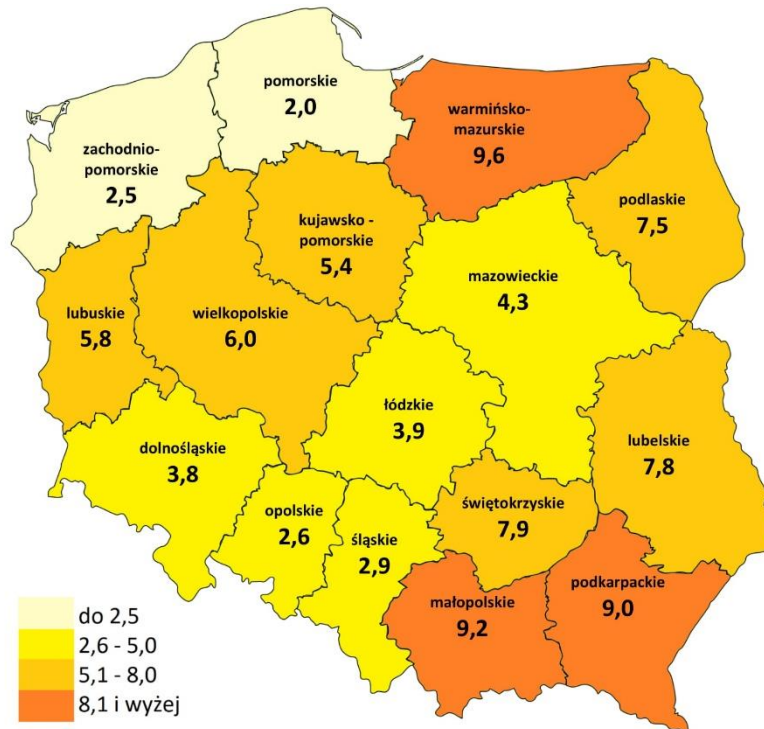
Źródło: Opracowanie własne Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej na podstawie BDL GUS.

W 2018 roku najwyższą stopę ubóstwa skrajnego odnotowano w województwie: warmińsko-mazurskim (9,6), małopolskim (9,2) i podkarpackim (9,0). Najniższą wartość wskaźnika ubóstwa skrajnego odnotowano w województwach: zachodnio-pomorskim (1,8) i pomorskim (2,0).

Województwo świętokrzyskie jest zaliczane do województw w Polsce, w którym odnotowujemy wysoką wartość stopy ubóstwa skrajnego (7,9). W przypadku relatywnej granicy ubóstwa jak i ustawowej granicy ubóstwa wartość dla województwa świętokrzyskiego jest wysoka i wynosi odpowiednio 19,1% i 14,0%.

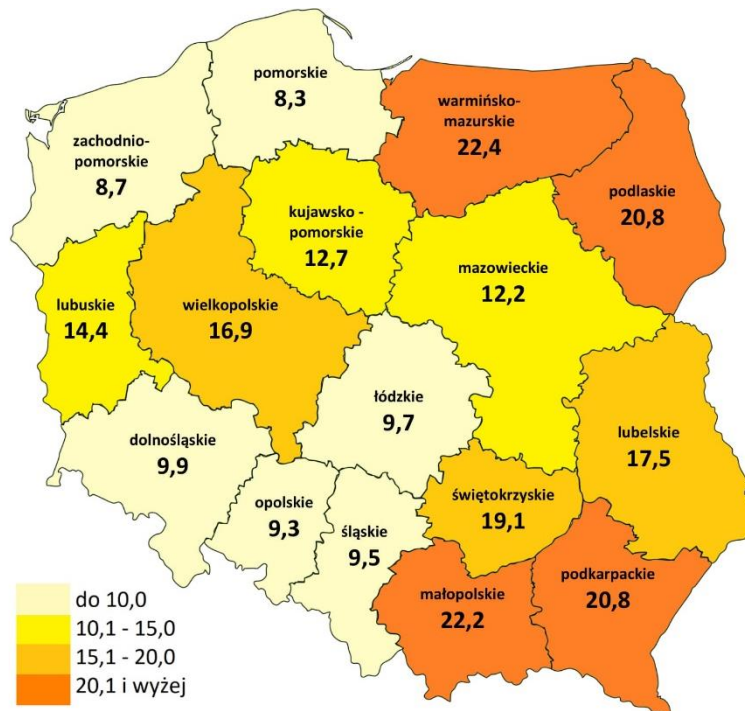
Podsumowując w 2018 roku jak i w poprzednich latach województwo świętokrzyskie znajduje się tuż za województwami, w których wartości trzech analizowanych granic ubóstwa osiągają najwyższe wartości.

Mapa 1. Zasięg ubóstwa skrajnego w 2018 roku według województw (w % osób w gospodarstwach domowych).

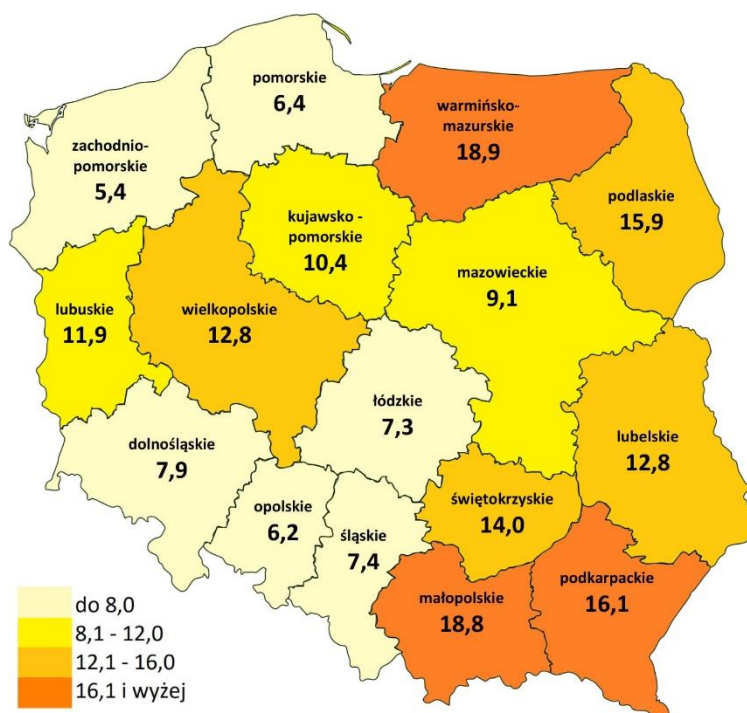
Źródło: Opracowanie własne Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej na podstawie BDL GUS.

Mapa 2. Zasięg ubóstwa relatywnego w 2018 roku według województw (w % osób w gospodarstwach domowych).

Źródło: Opracowanie własne Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej na podstawie BDL GUS.

Mapa 3. Zasięg ubóstwa ustawowego w 2018 roku według województw (w % osób w gospodarstwach domowych).

Źródło: Opracowanie własne Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej na podstawie BDL GUS.

2. Przestrzenne zróżnicowanie problemu ubóstwa w województwie świętokrzyskim

2.1 Metodologia

Sytuacja zagrożenia ubóstwem zdefiniowana została w oparciu o szereg wskaźników dla zmiennych o charakterze społeczno-ekonomicznym. Indeks jest bardzo efektywnym narzędziem analizy danych. Podczas gdy analiza pojedynczej informacji (np. pomiar poziomu ubóstwa w oparciu o jego relatywną czy absolutną granicę) stanowi tylko bardzo ogólny wskaźnik danej zmiennej, to uwzględnienie kilku informacji może być źródłem całościowych, dużo dokładniejszych wskazań. Indeks pozwala podsumować wiele wskaźników w pojedynczym wyniku liczbowym. Wśród przyjętych zmiennych tylko jedna bezpośrednio świadczy o ubóstwie (ustawowa granica ubóstwa), tj. wskaźnik deprivacji lokalnej mierzony jako liczba osób, którym przyznano świadczenie pieniężne z pomocy społecznej na 1 000 mieszkańców; pozostałe zmienne nie mówią wprost o poziomie ubóstwa, ale są ważnymi determinantami sytuacji ekonomicznej i społecznej tych jednostek, która z kolei przekłada się na zagrożenie ubóstwem. Głównym założeniem podczas konstruowania narzędzia było uzyskanie możliwości porównywania powiatów z naszego regionu pod względem zagrożenia ubóstwem.

W celu zdiagnozowania poziomu ubóstwa w powiatach województwa świętokrzyskiego uwzględniono monetarne oraz niemonetarne determinanty ubóstwa. Dla potrzeb opracowania przy ustaleniu zmiennych diagnostycznych wykorzystano dane Głównego Urzędu Statystycznego, sprawozdania Ministerstwa Rodziny Pracy i Polityki Społecznej w systemie Centralnej Aplikacji Statystycznej oraz Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Kielcach i przyjęto następujące zmienne:

X^1 – stopa bezrobocia,

X^2 – odsetek osób długotrwale bezrobotnych,

X^3 – przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto,

X^4 – dochody budżetów gmin w przeliczeniu na 1 mieszkańca,

X^5 – wskaźnik deprivacji lokalnej – liczba osób, którym przyznano świadczenie pieniężne na 1 000 mieszkańców,

X^6 – wskaźnik długotrwale korzystających z pomocy społecznej,

X^7 – odsetek liczby osób w rodzinach wielodzietnych otrzymujących pomoc w łącznej liczbie osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej,

X^8 – odsetek liczby osób w rodzinach niepełnych korzystających z pomocy w łącznej liczbie osób w rodzinach otrzymujących pomoc społeczną.

Powyższe zmienne diagnostyczne poddane zostały standaryzacji oraz normalizacji. Wartości wskaźników w podziale na powiaty posegregowano według rankingów tworzonych dla poszczególnych wskaźników, gdzie wartość wskaźnika w przedziale od 1 do 3 oznacza niskie wartości, 4-6 średnie, natomiast 7-9 wysokie. Wartości rankingowe przypisane poszczególnym powiatom (od 1 do 9) zostały ustalone na podstawie rozpiętości wartości zmiennych w danym roku. Przyporządkowanie wartości rankingowych poszczególnych zmiennych wchodzących w skład indeksu nastąpiło poprzez odjęcie od najwyższej wartości, którą osiągnęły poszczególne zmienne wartości najmniejszej, a następnie uzyskany wynik podzielony został przez 9, przez co wyznaczone zostały „wartości rankingowe”.

Następnie sporządzono indeks zagrożenia ubóstwem w oparciu o dane cząstkowe uzyskane z poszczególnych wskaźników i „wartości rankingowych” w podziale według powiatów. Należy zaznaczyć, iż trzem wskaźnikom: liczba osób długotrwale bezrobotnych w łącznej liczbie osób bezrobotnych, wskaźnik deprivacji lokalnej – liczba osób, którym przyznano świadczenie na 1 000 mieszkańców, wskaźnik długotrwale korzystających z pomocy społecznej, nadane zostały rangi tj. przyporządkowane im „wartości rankingowe” zostały pomnożone ($\times 1,2$).

Efektem końcowym było uzyskanie rankingu świętokrzyskich powiatów najbardziej zagrożonych ubóstwem w roku 2018 roku.

2.2 Bezrobocie

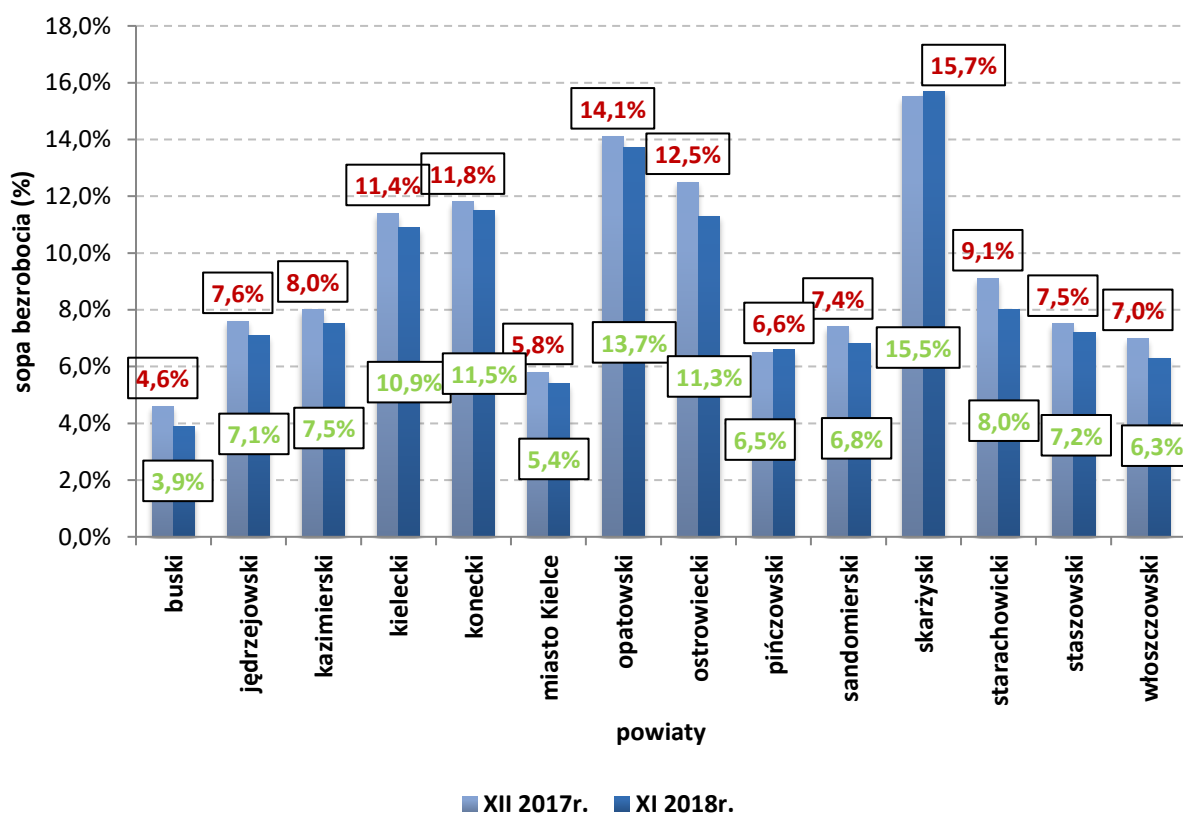
Jednym z najbardziej istotnych czynników niemonetarnych generujących ubóstwo jest bezrobocie. Ubóstwo jest ściśle z nim związane, wzrost liczby osób pozostających bez pracy zawsze skutkuje zwiększeniem odsetka zagrożonych biedą.

W 2018 roku w stosunku do średniej stopy bezrobocia w Polsce (5,8%) wartość stopy bezrobocia w województwie świętokrzyskim była wyższa o 2,5%. Świętokrzyskie zalicza się do województw o najwyższej stopie bezrobocia, wyższą niż w województwie stopę bezrobocia odnotowano w: warmińsko – mazurskim (10,4%), podkarpackim (8,8%) oraz kujawsko – pomorskim (8,8%). Na koniec grudnia 2018 roku stopa bezrobocia w województwie świętokrzyskim wyniosła 8,8% i była o 2,0% niższa w odniesieniu do 2017 roku.

Tabela 5. Bezrobocie w Polsce w latach 2017-2018.

Województwo:	Stopa bezrobocia [%]			Bezrobotni zarejestrowani [tys.]		
	XII.2017	XII.2018	Zmiana	XII.2015	XII.2018	Zmiana
Dolnośląskie	7,3	5,7	-1,6	86,0	68,8	-17,2
Kujawsko-Pomorskie	12,1	10,0	-2,1	98,5	81,5	-17,0
Lubelskie	10,4	8,8	-1,6	95,6	81,2	-14,4
Lubuskie	8,7	6,6	-2,1	32,4	24,6	-7,8
Łódzkie	8,6	6,8	-1,8	91,0	72,7	-18,3
Małopolskie	6,7	5,4	-1,3	96,5	79,4	-17,1
Mazowieckie	7,2	5,6	-1,6	188,9	154,1	-34,8
Opolskie	9,0	7,2	-1,8	32,4	26,1	-6,3
Podkarpackie	11,6	9,7	-1,9	107,6	91,0	-16,6
Podlaskie	10,4	8,5	-1,9	48,4	40,0	-8,4
Pomorskie	7,3	5,5	-1,8	64,1	49,7	-14,4
Śląskie	6,6	5,2	-1,4	120,0	94,7	-25,3
Świętokrzyskie	10,8%	8,8%	-2,0%	57,1	46,6	-10,5
Warmińsko-Mazurskie	14,2	11,7	-2,5	73,1	60,0	-13,1
Wielkopolskie	5,0	3,7	-1,3	77,7	58,9	-18,8
Zachodniopomorskie	11,0	8,7	-2,3	65,8	52,6	-13,2

Źródło: Opracowanie własne ROPS na podstawie danych Wojewódzkiego Urzędu Pracy.

Wykres 7. Stopa bezrobocia w powiatach województwa świętokrzyskiego w latach 2017–2018.

Źródło: Opracowanie własne ROPS na podstawie danych Wojewódzkiego Urzędu Pracy.

W 2018 roku w odniesieniu do 2017 roku w mieście Kielce i 11 powiatach województwa świętokrzyskiego odnotowano spadek liczby osób zarejestrowanych jako bezrobotni oraz stopy bezrobocia. Największy spadek stopy bezrobocia na koniec 2018 roku w odniesieniu do grudnia 2017 odnotowany został w powiecie ostrowieckim (-1,2%), starachowickim (1,1%), buskim (0,7%) i włoszczowskim (0,7%). Stopa bezrobocia w 2018 roku wzrosła w powiecie skarżyskim (0,2%) i pińczowskim (0,1%).

Wewnątrzregionalne zróżnicowanie stopy bezrobocia na koniec 2018 roku w województwie świętokrzyskim kształtowało się następująco:

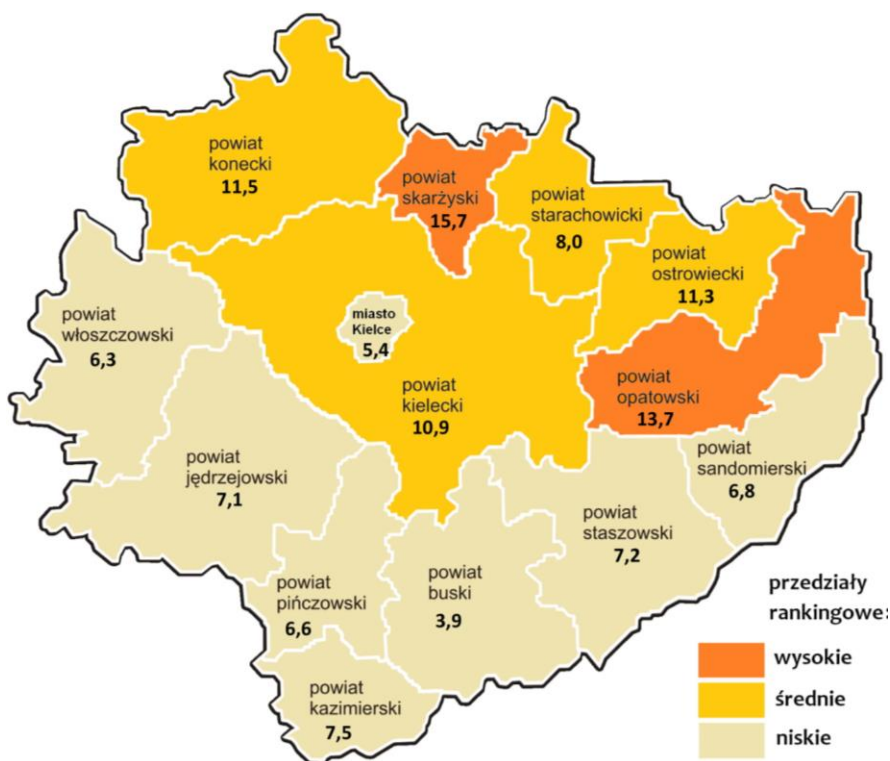
- ❖ Najniższą stopę bezrobocia w 2018 roku odnotowano w powiatach:
 - ✓ buskim 3,9%;
 - ✓ m. Kielce 5,4%.
- ❖ Najwyższą stopę bezrobocia odnotowano w powiatach:
 - ✓ skarżyskim 15,7%;
 - ✓ opatowskim 13,7%;
 - ✓ koneckim 11,5%;
 - ✓ ostrowieckim 11,3%;
 - ✓ kieleckim 10,9%;
 - ✓ starachowickim 8,0%.

Tabela 6. Bezrobocie w powiatach województwa świętokrzyskiego w latach 2017-2018.

Powiat	Bezrobotni zarejestrowani [liczba]			Stopa bezrobocia [%]			Wartość rankingowa
	XII.2017	XII.2018	Zmiana	XII.2017	XII.2018	Zmiana	
buski	1651	1390	-261	4,6	3,9	-0,7	1
jędrzejowski	2629	2471	-158	7,6	7,1	-0,5	3
kazimierski	1312	1222	-90	8,0	7,5	-0,5	3
kielecki	8208	7957	-251	11,4	10,9	-0,5	6
konecki	3507	3405	-102	11,8	11,5	-0,3	6
m. Kielce	6349	6024	-325	5,8	5,4	-0,4	2
opatowski	3247	3139	-108	14,1	13,7	-0,4	8
ostrowiecki	4708	4311	-397	12,5	11,3	-1,2	6
pińczowski	1139	1127	-12	6,5	6,6	0,1	3
sandomierski	2716	2471	-245	7,4	6,8	-0,6	3
skarżyski	3811	3901	90	15,5	15,7	0,2	9
starachowicki	3524	3135	-389	9,1	8,0	-1,1	4
staszowski	2339	2265	-74	7,5	7,2	-0,3	3
włoszczowski	1430	1300	-130	7,0	6,3	-0,7	2
Świętokrzyskie	46 570	44 118	-2 452	8,8	8,3	-0,5	

Źródło: Opracowanie własne ROPS na podstawie danych Wojewódzkiego Urzędu Pracy.

Mapa 4. Stopa bezrobocia w województwie świętokrzyskim w 2018r.

Źródło: Opracowanie własne ROPS na podstawie danych Wojewódzkiego Urzędu Pracy.

2.3 Osoby długotrwale bezrobotne

Kolejną zmianą wchodzącą w skład indeksu ubóstwa jest odsetek osób długotrwale bezrobotnych. Osobą długotrwale bezrobotną jest osoba, która pozostaje bez zatrudnienia przez minimum rok w ciągu ostatnich dwóch lat, z wyłączeniem okresu odbywania stażu i przygotowania zawodowego dorosłych. Należy zaznaczyć, iż zagrożenie wykluczeniem społecznym i biedą rośnie w przypadku osób długotrwale pozostających poza rynkiem pracy. Z kolei długotrwale ubóstwo zwiększa prawdopodobieństwo dziedziczenia biedy.

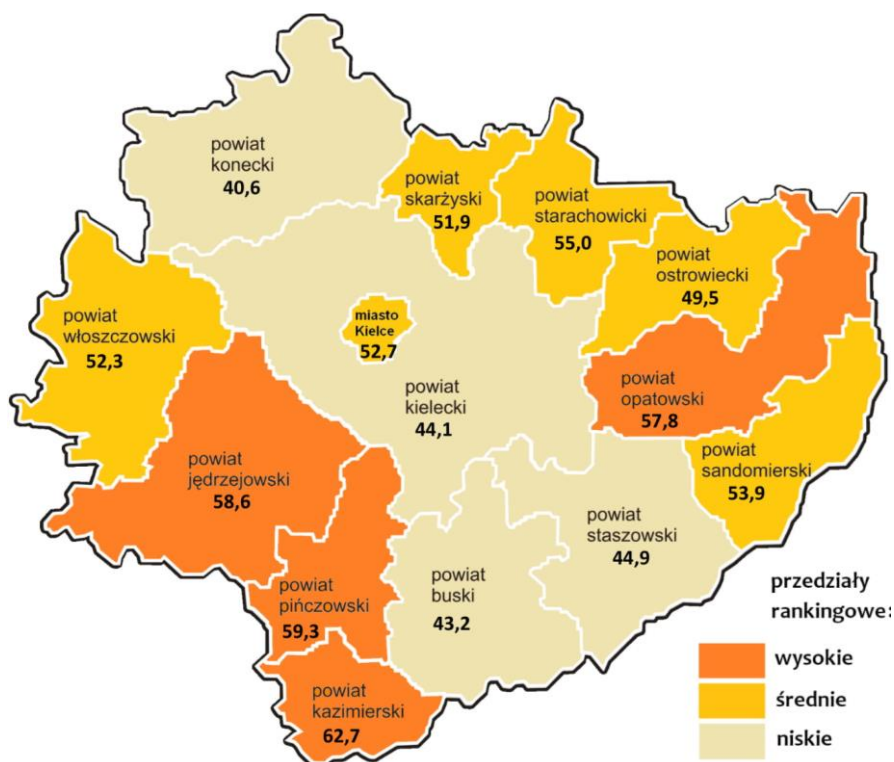
Na koniec grudnia 2018 roku w województwie świętokrzyskim zarejestrowanych było 22 275 osób długotrwale bezrobotnych (50,5% ogółu osób zarejestrowanych jako bezrobotni). Najniższą wartość wskaźnika liczby osób długotrwale bezrobotnych w bezrobotnych ogółem odnotowano w powiecie koneckim (40,6%). Natomiast najwyższą wartość ww. wskaźnika odnotowano w powiecie kazimierskim (62,7%), następnie w pińczowskim (59,3%), jędrzejowskim (58,6%) oraz opatowskim (57,8%).

Tabela 7. Liczba oraz odsetek osób długotrwale bezrobotnych w bezrobotnych ogółem w latach 2017-2018.

Powiat	Liczba osób długotrwale bezrobotnych			Odsetek osób długotrwale bezrobotnych w bezrobotnych ogółem (%)			Wartość rankingowa	*1,2
	XII.2017	XII.2018	Zmiana	XII.2017	XII.2018	Zmiana		
buski	727	600	-127	44,0	43,2	-0,8	2	2,4
jędrzejowski	1 502	1 449	-53	57,1	58,6	1,5	8	9,6
kazimierski	880	766	-114	67,1	62,7	-4,4	9	10,8
kielecki	3 628	3 506	-122	44,2	44,1	-0,1	2	2,4
konecki	1 460	1 384	-76	41,6	40,6	-1,0	1	1,2
m. Kielce	3 659	3 177	-482	57,6	52,7	-4,9	5	6
opatowski	1 944	1 815	-129	59,9	57,8	-2,1	7	8,4
ostrowiecki	2 465	2 133	-332	52,4	49,5	-2,9	4	4,8
pińczowski	673	668	-5	59,1	59,3	0,2	8	9,6
sandomierski	1 513	1 332	-181	55,7	53,9	-1,8	6	7,2
skarżyski	2 018	2 023	5	53,0	51,9	-1,1	5	6
starachowicki	2 006	1 725	-281	56,9	55,0	-1,9	6	7,2
staszowski	1 053	1 017	-36	45,0	44,9	-0,1	2	2,4
włoszczowski	776	680	-96	54,3	52,3	-2,0	5	6
Świętokrzyskie	24 304	22 275	-2 029	52,2	50,5	-1,7		

Źródło: Opracowanie własne ROPS na podstawie danych Wojewódzkiego Urzędu Pracy.

Mapa 5. Odsetek osób długotrwale bezrobotnych w województwie świętokrzyskim w 2018r.

Źródło: Opracowanie własne ROPS na podstawie danych Wojewódzkiego Urzędu Pracy.

2.4 Przeciętne miesięczne wynagrodzenie

Poziom miesięcznego wynagrodzenia brutto to jeden z najważniejszych, monetarnych czynników mających wpływ na poziom zagrożenia ubóstwem. W 2018 roku przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w skali kraju wyniosło 4 834,76 zł, natomiast w województwie świętokrzyskim jego wysokość ukształtowała się na poziomie 4 171,17 zł i była wyższa o 259,68 zł w stosunku do 2017 roku. Województwo świętokrzyskie znalazło się wśród 4 województw, w których odnotowane zostało najniższe przeciętne wynagrodzenie brutto w kraju, zaraz za województwami: kujawsko – pomorskim, podkarpackim i warmińsko – mazurskim.

Tabela 8. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto [zł] w Polsce w latach 2017-2018.

Województwo	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto [zł]		Wzrost (+) Spadek (-) [zł]
	Rok 2017	Rok 2018	
Warmińsko – Mazurskie	3 802,98	4 028,33	225,35
Podkarpackie	3 837,17	4 089,81	252,64
Kujawsko – Pomorskie	3 886,20	4 139,21	253,01
Świętokrzyskie	3 911,49	4 171,17	259,68
Lubuskie	3 950,95	4 239,92	288,97
Lubelskie	4 020,25	4 260,71	240,46
Podlaskie	4 005,94	4 264,04	258,10
Opolskie	4 144,91	4 379,25	234,34
Wielkopolskie	4 124,13	4 382,96	258,83
Zachodniopomorskie	4 154,25	4 431,95	277,70
Łódzkie	4 141,94	4 441,29	299,35
Małopolskie	4 347,10	4 678,95	331,85
Pomorskie	4 496,64	4 794,74	298,10
Śląskie	4 481,57	4 825,28	343,71
Dolnośląskie	4 654,51	4 942,39	287,88
Mazowieckie	5 523,65	5 888,90	365,25
Polska	4 527,89	4 834,76	+306,87

Źródło: Opracowanie własne ROPS na podstawie danych BDL Głównego Urzędu Statystycznego.

Powiaty w świętokrzyskim w których przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto było wyższe od średniej wojewódzkiej to: staszowski (4 271,73 zł), sandomierski (4 359,40 zł), jędrzejowski (4 440,95 zł) oraz miasto Kielce (4 493,16 zł). W pozostałych powiatach wysokość przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w 2018 roku była niższa niż średnie wynagrodzenie w województwie, które wynosiło 4 171,17 zł.

Szczegółowa analiza danych przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w województwie świętokrzyskim wykazała, iż najniższe wynagrodzenie brutto w 2018 roku

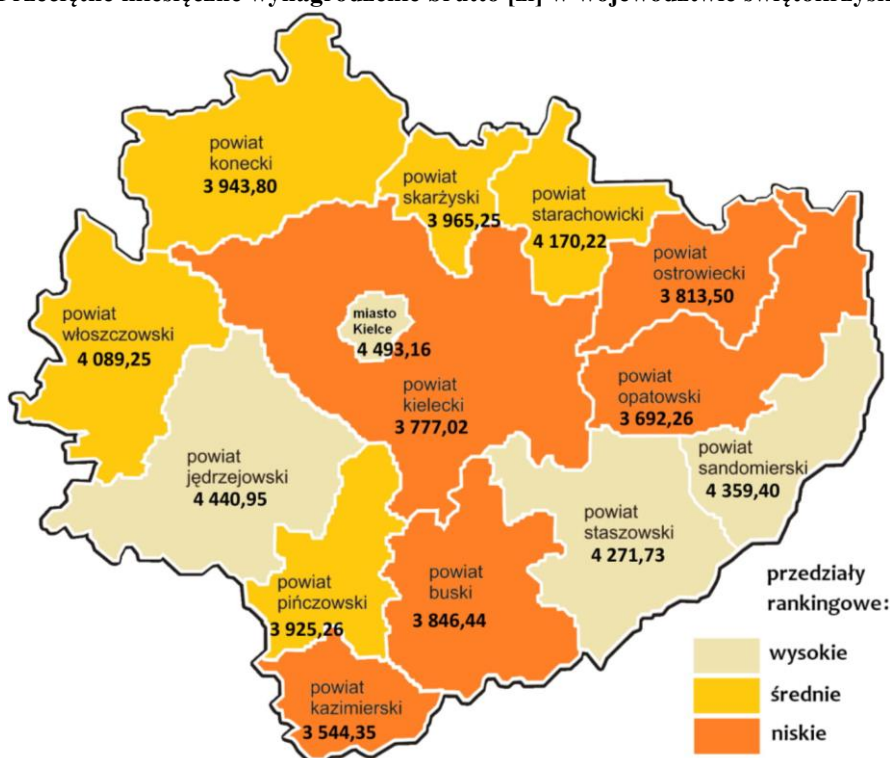
odnotowano w powiecie kazimierskim (3 544,35 zł), następnie: opatowskim (3 692,26 zł), kieleckim (3 777,02 zł), ostrowieckim (3813,50 zł), buskim (3846,44 zł) oraz pińczowskim (3925,26 zł).

Tabela 9. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto [zł] w województwie w latach 2017-2018.

Powiat	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto [zł]		Wzrost (+) Spadek (-) [zł]	Wartość rankingowa
	Rok 2017	Rok 2018		
buski	3 587,24	3 846,44	259,20	7
jędrzejowski	4 177,28	4 440,95	263,67	1
kazimierski	3 311,99	3 544,35	232,36	9
kielecki	3 477,48	3 777,02	299,54	7
konecki	3 585,89	3 943,80	357,91	6
m. Kielce	4 197,40	4 493,16	295,76	1
opatowski	3 456,29	3 692,26	235,97	8
ostrowiecki	3 596,74	3 813,50	216,76	7
pińczowski	3 673,89	3 925,26	251,37	6
sandomierski	3 978,62	4 359,40	380,78	2
skarżyski	3 859,44	3 965,25	105,81	5
starachowicki	4 117,89	4 170,22	52,33	4
staszowski	4 042,49	4 271,73	229,24	3
włoszczowski	3 760,86	4 089,25	328,39	4
Świętokrzyskie	3 911,49	4 171,17	259,68	

Źródło: Opracowanie własne ROPS na podstawie danych BDL Głównego Urzędu Statystycznego.

Mapa 6. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto [zł] w województwie świętokrzyskim w 2018r.

Źródło: Opracowanie własne ROPS na podstawie danych BDL Głównego Urzędu Statystycznego.

2.5 Dochody budżetów gmin w przeliczeniu na jednego mieszkańca

Kolejny monetarny czynnik wchodzący w skład indeksu ubóstwa to dochody budżetów samorządów gminnych w przeliczeniu na 1 mieszkańca. W 2018 roku przeciętne dochody budżetów gmin w przeliczeniu na jednego mieszkańca w Polsce wyniosły 5 387,05 zł, w województwie świętokrzyskim jego wysokość ukształtowała się na poziomie 4 680,69 zł i była wyższa o 368,28 zł w odniesieniu do 2017 roku.

Tabela 10. Dochody budżetów gmin zagregowane do powiatów w przeliczeniu na jednego mieszkańca [zł] w latach 2017-2018.

Powiat	Dochody budżetów gmin w przeliczeniu na jednego mieszkańca [zł]		Wzrost (+) Spadek (-) [zł]
	Rok 2017	Rok 2018	
buski	4 199,81	4 535,98	336,17
Busko-Zdrój	3 991,38	4 401,53	410,15
Gnojno	4 464,97	4 413,07	-51,90
Nowy Korczyn	4 292,01	4 766,76	474,75
Pacanów	4 272,00	4 691,02	419,02
Solec-Zdrój	5 023,29	5 459,52	436,23
Stopnica	4 282,26	4 461,27	179,01
Tuczępy	4 353,21	4 546,54	193,33
Wiślica	4 047,01	4 215,21	168,20
jędrzejowski	3 889,23	4 221,50	332,27
Imielno	4 237,82	4 954,95	717,13
Jędrzejów	3 663,06	3 884,04	220,98
Małogoszcz	4 156,95	4 284,46	127,51
Nagłowice	3 870,94	4 396,70	525,76
Oksa	4 144,63	4 269,46	124,83
Sędziszów	3 907,22	4 350,95	443,73
Słupia	4 059,43	4 793,50	734,07
Sobków	3 914,60	4 379,02	464,42
Wodzisław	3 818,41	4 081,76	263,35
kazimierski	3 550,79	4 028,84	478,05
Bejsce	3 278,29	4 051,88	773,59
Czarnocin	3 868,39	4 464,72	596,33
Kazimierza Wielka	3 357,40	3 723,76	366,36
Opatowiec	4 109,32	4 261,25	151,93
Skalbmierz	3 736,49	4 401,63	665,14
kielecki	4 349,63	4 814,43	464,80
Bieliny	4 401,74	4 795,49	393,75
Bodzentyn	4 004,35	4 816,42	812,07
Chęciny	3 899,97	4 580,74	680,77
Chmielnik	4 557,30	5 292,74	735,44
Daleszyce	4 505,07	4 767,62	262,55
Górno	4 170,96	4 808,36	637,40
Łagów	4 755,32	4 964,89	209,57
Łopuszno	4 397,25	4 788,58	391,33

Masłów	4 152,65	4 533,89	381,24
Miedziana Góra	4 118,08	4 443,84	325,76
Mniów	4 187,12	4 518,00	330,88
Morawica	4 418,18	5 454,76	1 036,58
Nowa Słupia	4 190,93	4 556,55	365,62
Piekoszów	3 878,59	4 223,90	345,31
Pierzchnica	4 352,77	4 407,08	54,31
Raków	4 542,81	4 645,04	102,23
Sitkówka-Nowiny	7 415,88	8 146,26	730,38
Strawczyn	4 815,56	4 753,04	-62,52
Zagnańsk	3 517,09	3 863,05	345,96
konecki	3 745,92	4 046,91	300,99
Fałków	4 406,53	4 820,07	413,54
Gowarczów	3 736,78	3 983,38	246,60
Końskie	3 570,85	3 804,37	233,52
Radoszyce	4 210,53	4 630,02	419,49
Ruda Maleniecka	4 018,89	4 584,33	565,44
Słupia Konecka	4 067,73	4 625,16	557,43
Smyków	4 454,37	5 138,88	684,51
Stąporków	3 426,57	3 603,29	176,72
Miasto Kielce	6 216,60	6 494,58	277,98
opatowski	4 017,72	4 343,20	325,48
Baćkowice	4 543,62	4 834,69	291,07
Iwaniska	4 192,48	4 156,13	-36,35
Lipnik	3 570,66	4 042,34	471,68
Opatów	3 520,84	3 936,62	415,78
Ożarów	4 752,75	5 120,46	367,71
Sadowie	3 372,12	3 991,71	619,59
Tarłów	3 592,36	3 868,84	276,48
Wojciechowice	4 347,57	4 523,48	175,91
ostrowiecki	3 616,34	4 041,31	424,97
Ostrowiec Świętokrzyski	3 445,62	3 674,00	228,38
Bałtów	4 102,77	5 846,72	1 743,95
Bodzechów	3 936,10	4 936,37	1 000,27
Ćmielów	3 514,23	3 761,93	247,70
Kunów	3 822,27	4 127,63	305,36
Waśniów	4 289,67	5 250,79	961,12
pińczowski	3 720,95	3 924,60	203,65
Działoszyce	3 618,51	3 674,29	55,78
Kije	3 767,58	4 204,79	437,21
Michałów	3 887,76	4 514,62	626,86
Pińczów	3 691,12	3 784,25	93,13
Złota	3 757,64	3 978,33	220,69
sandomierski	4 038,77	4 458,31	419,54
Sandomierz	4 259,75	4 581,72	321,97
Dwikozy	3 693,02	4 061,48	368,46
Klimontów	4 147,00	4 773,10	626,10
Koprzywnica	4 128,75	4 212,79	84,04
Łoniów	4 074,75	4 871,71	796,96
Obrazów	3 760,53	4 291,66	531,13

Samborzec	3 815,74	4 268,81	453,07
Wilczyce	3 961,62	4 392,63	431,01
Zawichost	4 042,52	4 340,49	297,97
skarżyski	3 501,46	3 724,51	223,05
Skarżysko-Kamienna	3 450,00	3 570,31	120,31
Blizyn	3 344,44	3 937,41	592,97
Łączna	3 691,87	4 035,08	343,21
Skarżysko Kościelne	3 450,36	3 635,65	185,29
Suchedniów	3 791,85	4 141,74	349,89
starachowicki	3 773,42	4 301,70	528,28
Starachowice	3 668,87	4 084,74	415,87
Brody	3 775,17	4 276,50	501,33
Mirzec	4 112,92	4 921,33	808,41
Pawłów	4 059,64	4 891,97	832,33
Wąchock	3 482,71	3 839,57	356,86
staszowski	4 337,70	4 649,47	311,77
Bogoria	4 706,67	5 295,74	589,07
Łubnice	4 260,51	4 746,28	485,77
Oleśnica	4 029,48	4 123,29	93,81
Osiek	4 120,30	4 222,66	102,36
Połaniec	5 924,16	6 517,85	593,69
Rytwiany	3 972,36	4 052,71	80,35
Staszów	3 789,13	3 923,43	134,30
Szydłów	3 917,51	4 703,38	785,87
włoszczowski	3 887,09	4 315,34	428,25
Kluczewsko	4 276,72	4 638,76	362,04
Krasocin	4 048,16	4 534,12	485,96
Moskorzew	3 805,97	4 233,76	427,79
Radków	4 089,36	4 246,03	156,67
Secemin	3 948,39	4 391,19	442,80
Włoszczowa	3 665,99	4 110,84	444,85
Świętokrzyskie	4 312,41	4 680,69	368,28

Źródło: Opracowanie własne ROPS na podstawie danych BDL Głównego Urzędu Statystycznego.

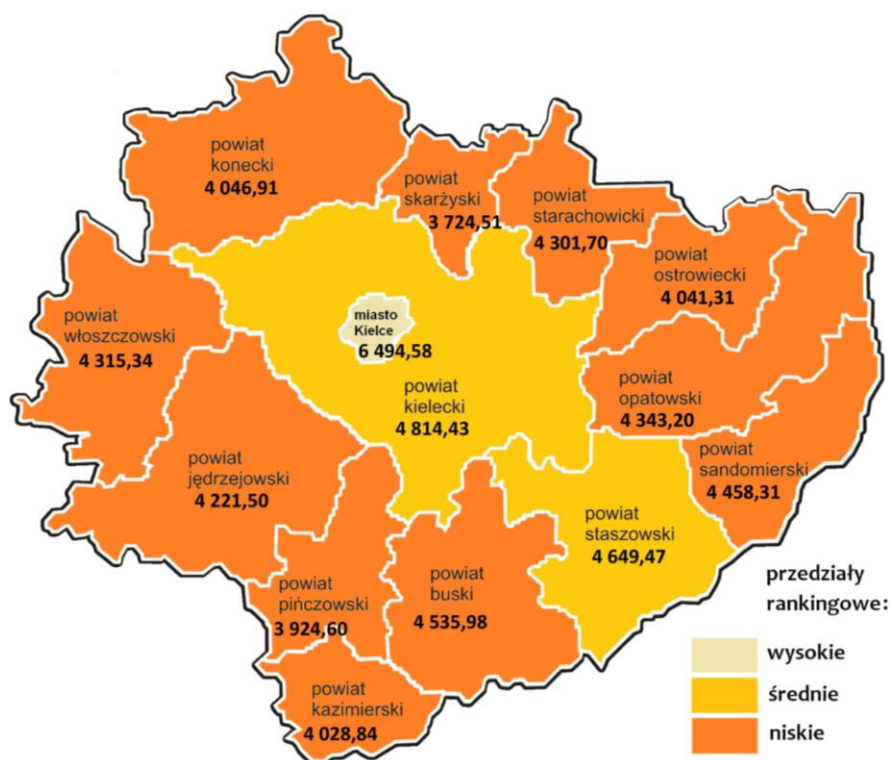
W województwie świętokrzyskim w 2018 roku najwyższe dochody budżetów gmin w przeliczeniu na jednego mieszkańca odnotowano w gminie: Sitkówka-Nowiny (8 146,26 zł), następnie w gminie: Połaniec (6 517,85 zł), Kielce (6 494,58 zł), Bałtów (6 494,58 zł), Solec-Zdrój (5 459,52 zł), Morawica (5 454,76 zł). Natomiast najniższe dochody budżetów gmin na 1 mieszkańca w roku analizy odnotowano w gminie: Skarżysko-Kamienna (3 570,31 zł), Stąporków (3 603,29 zł), Skarżysko Kościelne (3 635,65 zł), Ostrowiec Świętokrzyski (3 674,00 zł), Działoszyce (3 674,29 zł), Kazimierza Wielka (3 723,76 zł).

Tabela 11. Dochody budżetów gmin [zł] zagregowane do powiatów w przeliczeniu na 1 mieszkańca w latach 2017-2018.

Powiat	Dochody budżetów gmin na 1 mieszkańca [zł]		Wzrost (+) Spadek (-) [zł]	Wartość rankingowa
	Rok 2017	Rok 2018		
buski	4 199,81	4 535,98	336,17	7
jędrzejowski	3 889,23	4 221,50	332,27	8
kazimierski	3 550,79	4 028,84	478,05	9
kielecki	4 349,63	4 814,43	464,80	6
konecki	3 745,92	4 046,91	300,99	8
m. Kielce	6 216,60	6 494,58	277,98	1
opatowski	4 017,72	4 343,20	325,48	7
ostrowiecki	3 616,34	4 041,31	424,97	8
pińczowski	3 720,95	3 924,60	203,65	9
sandomierski	4 038,77	4 458,31	419,54	7
skarżyski	3 501,46	3 724,51	223,05	9
starachowicki	3 773,42	4 301,70	528,28	8
staszowski	4 337,70	4 649,47	311,77	6
włoszczowski	3 887,09	4 315,34	428,25	8
Świętokrzyskie	4 312,41	4 680,69	368,28	

Źródło: Opracowanie własne ROPS na podstawie danych BDL Głównego Urzędu Statystycznego.

Mapa 7. Dochody budżetów gmin w przeliczeniu na 1 mieszkańca w województwie świętokrzyskim w 2018r.

Źródło: Opracowanie własne ROPS na podstawie danych BDL Głównego Urzędu Statystycznego.

2.6 Wskaźnik deprivacji lokalnej

Corocznie na potrzeby oceny zasobów pomocy społecznej obliczany jest wskaźnik deprivacji lokalnej tj. liczby osób, które otrzymały świadczenie pieniężne na 1000 mieszkańców. Sporządzenie takiego zestawienia wskazuje obszary biedy tj. takie gminy, w których względnie najwięcej mieszkańców korzysta ze świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, a tym samym musi spełnić kryterium dochodowe uprawniające do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

Analizując wartość tego wskaźnika należy zwrócić uwagę, iż od 1 października 2018 został podwyższony został próg interwencji, obecnie obowiązujące kryteria to: dla osoby samotnie gospodarującej – 701 zł, dla osoby w rodzinie – 528 zł⁴. Weryfikacja kryteriów dochodowych następuje co trzy lata. Wskaźnik ten stanowi jeden z najważniejszych elementów w indeksie ubóstwa.

Tabela 12. Wskaźnik deprivacji lokalnej świadczeń pieniężnych w latach 2017-2018.

Powiat	Wartość wskaźnik deprivacji lokalnej*		Zmiana w stosunku do 2017 roku	Wartość rankingowa	*1,2
	Rok 2017	Rok 2018			
buski	68,6	46,3	-22,3	4	4,8
jędrzejowski	60,3	54,6	-5,7	6	7,2
kazimierski	50,3	48,6	-1,7	5	6,0
kielecki	57,8	50,1	-7,7	5	6,0
konecki	69,7	60,8	-8,9	8	9,6
m. Kielce	41,1	34,3	-6,8	1	1,2
opatowski	53,9	51,0	-2,9	5	6,0
ostrowiecki	47,6	41,4	-6,2	3	3,6
pińczowski	43,5	38,9	-4,6	2	2,4
sandomierski	64,0	59,3	-4,7	7	8,4
skarżyski	54,1	47,2	-6,9	4	4,8
starachowicki	47,9	43,4	-4,5	3	3,6
staszowski	82,7	66,9	-15,8	9	10,8
włoszczowski	43,1	33,2	-9,9	1	1,2
Świętokrzyskie	55,3	47,6	-7,7		

*Wartość wskaźnika liczba osób w rodzinach, którym przyznano świadczenie pieniężne na każde 1000 mieszkańców.

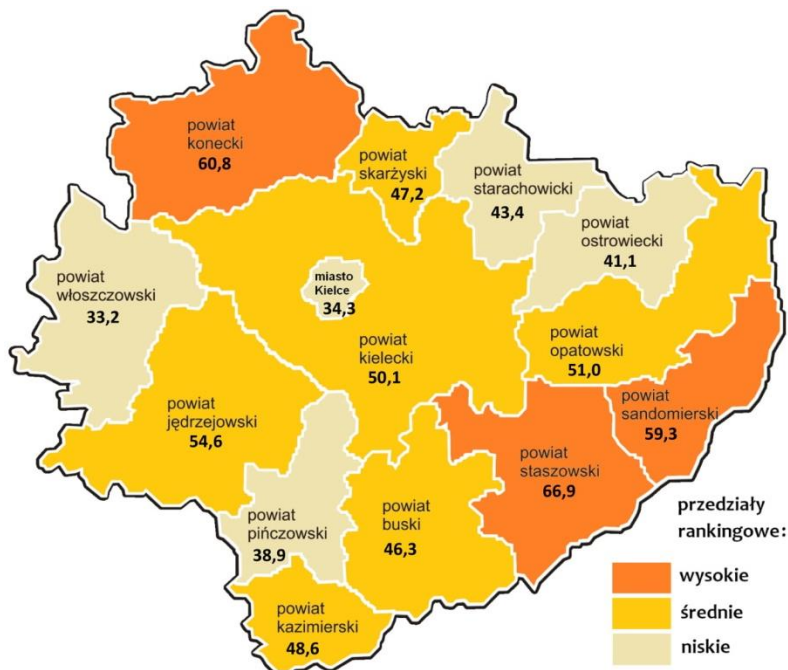
Źródło: Opracowanie własne ROPS na podstawie Centralnej Aplikacji Statystycznej MRiPS-03-R.

Analiza wewnątrzregionalnego zróżnicowania wskaźnika deprivacji lokalnej tj. liczbę osób w rodzinach otrzymujących świadczenia pieniężne z pomocy społecznej w przeliczeniu na każde 1000 mieszkańców, wskazuje, iż w 2018 roku najwięcej osób

⁴ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 11 lipca 2018 r., w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej

korzystających ze świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej odnotowujemy w powiatach: staszowskim (66,9), koneckim (60,8) i sandomierskim (59,3). Najniższe wartości omawianego wskaźnika deprivacji lokalnej odnotowano w powiecie włoszczowskim (33,2) oraz w mieście Kielce (34,3).

Mapa 8. Wskaźnik deprivacji lokalnej świadczeń pieniężnych w regionie świętokrzyskim w 2018r.

Źródło: Opracowanie własne ROPS na podstawie Centralnej Aplikacji Statystycznej MRiPS-03-R.

2.6.1 Powiat buski

W powiecie buskim zagregowany wskaźnik deprivacji w 2018 roku wyniósł 46,3 i był niższy o 22,3 w stosunku do 2017 roku. Najwyższą wartość wskaźnika odnotowano w gminie Gnojno (120,26), najniższą zaś odnotowano w gminie Solec-Zdrój (28,25).

Tabela 13. Wskaźnik deprivacji lokalnej zagregowany do powiatu buskiego.

Gmina	Wartość wskaźnik deprivacji lokalnej	
	Rok 2017	Rok 2018
Busko-Zdrój	77,92	35,24
Gnojno	130,99	120,26
Nowy Korczyn	42,30	38,07
Pacanów	68,59	59,45
Solec-Zdrój	27,10	28,25
Stopnica	47,49	44,03
Tuczepy	63,95	61,20
Wiślica	63,28	53,18
powiat buski	68,60	46,29

Źródło: Opracowanie własne ROPS na podstawie Centralnej Aplikacji Statystycznej MRiPS-03-R.

2.6.2 Powiat jędrzejowski

Wartość wskaźnika zagregowana do powiatu jędrzejowskiego, wyniosła 54,61 i była niższa o 5,66 w odniesieniu do 2017 roku. W 2018 roku w powiecie jędrzejowskim najwyższą wartość wskaźnika deprivacji odnotowano w gminie Imielno (87,84). Najniższą wartość wskaźnika odnotowano w gminach: Słupia (jędrzejowska) – 29,89, Nagłowice – 32,00 oraz Sobków – 35,96.

Tabela 14. Wskaźnik deprivacji lokalnej zagregowany do powiatu jędrzejowskiego.

Gmina	Wartość wskaźnik deprivacji lokalnej	
	Rok 2017	Rok 2018
Imielno	96,16	87,84
Jędrzejów	60,82	54,88
Małogoszcz	74,09	69,10
Nagłowice	34,02	32,00
Oksa	85,04	66,62
Sędziszów	58,76	59,63
Słupia	35,08	29,89
Sobków	38,82	35,96
Wodzisław	59,42	45,76
powiat jędrzejowski	60,27	54,61

Źródło: Opracowanie własne ROPS na podstawie Centralnej Aplikacji Statystycznej MRiPS-03-R.

2.6.3 Powiat kazimierski

Wskaźnik deprivacji w powiecie kazimierskim w 2018 roku wyniósł 48,61 i był mniejszy w odniesieniu do 2017 roku o 1,66. Najwyższą wartość wskaźnika odnotowano w gminie Skalbmierz – 64,23, najniższą zaś w gminie Opatowiec – 29,38.

Tabela 15. Wskaźnik deprivacji lokalnej zagregowany do powiatu kazimierskiego.

Gmina	Wartość wskaźnik deprivacji lokalnej	
	Rok 2017	Rok 2018
Bejsce	34,84	34,95
Czarnocin	34,20	40,57
Kazimierza Wielka	54,09	51,84
Opatowiec	41,63	29,38
Skalbmierz	64,23	63,51
powiat kazimierski	50,27	48,61

Źródło: Opracowanie własne ROPS na podstawie Centralnej Aplikacji Statystycznej MRiPS-03-R.

2.6.4 Powiat kielecki

W 2018 roku w powiecie kieleckim wartość wskaźnika deprivacji wyniosła 50,12 i była mniejsza o 7,67 w odniesieniu do 2017 roku. Gminą w której najwięcej osób korzystało ze świadczeń pieniężnych pomocy społecznej na 1 000 mieszkańców była gmina Raków, gdzie wartość wskaźnika wynosiła 82,55. Następnie gminy w których odnotowano wysoki wskaźnik deprivacji lokalnej to gmina Nowa Słupia (76,37), Górnio (71,05), Masłów (69,74) i Bieliny (69,25). Gmina z najniższą wartością omawianego wskaźnika w powiecie była gmina Strawczyn dla której wskaźnik deprivacji w 2018 roku wynosił 28,48.

Tabela 16. Wskaźnik deprivacji lokalnej zagregowany do powiatu kieleckiego.

Gmina	Wartość wskaźnik deprivacji lokalnej	
	Rok 2017	Rok 2018
Bieliny	79,50	69,25
Bodzentyn	58,95	56,62
Chęciny	34,08	29,28
Chmielnik	57,20	39,84
Daleszyce	61,83	59,15
Górnio	88,91	71,05
Łagów	61,07	48,12
Łopuszno	52,91	43,97
Masłów	72,28	69,74
Miedziana Góra	51,40	39,99
Mniów	47,97	41,03
Morawica	37,65	33,86
Nowa Słupia	80,97	76,37
Piekoszów	44,38	36,90
Pierzchnica	57,94	61,90
Raków	97,60	82,55
Sitkówka-Nowiny	74,79	66,11
Strawczyn	33,88	28,48
Zagnańsk	47,77	40,51
powiat kielecki	57,79	50,12

Źródło: Opracowanie własne ROPS na podstawie Centralnej Aplikacji Statystycznej MRiPS-03-R.

2.6.5 Powiat konecki

Zagregowana do powiatu koneckiego wartość wskaźnika deprivacji lokalnej świadczeń pieniężnych w 2018 roku wyniosła 60,78 i była mniejsza o 8,91 w odniesieniu do 2017 roku. W powiecie koneckim w 2018 roku, gmina o najniższej wartości wskaźnika to Słupia (konecka) (52,74), natomiast gmina w której wskaźnik deprivacji lokalnej był najwyższy to gmina Radoszyce dla której wartość wskaźnika wynosiła 88,66.

Tabela 17. Wskaźnik deprivacji lokalnej zagregowany do powiatu koneckiego.

Gmina	Wartość wskaźnik deprivacji lokalnej	
	Rok 2017	Rok 2018
Fałków	73,49	62,36
Gowarczów	112,78	73,93
Końskie	57,05	53,06
Radoszyce	101,97	88,66
Ruda Maleniecka	95,53	80,40
Słupia (Konecka)	48,63	52,74
Smyków	78,28	74,53
Stąporków	64,02	53,07
powiat konecki	69,69	60,78

Źródło: Opracowanie własne ROPS na podstawie Centralnej Aplikacji Statystycznej MRiPS-03-R.

2.6.6 Miasto Kielce

W 2018 roku w mieście Kielce wskaźnik deprivacji lokalnej wyniósł 34,26 i był mniejszy o 6,83 w odniesieniu do 2017 roku kiedy wartość wskaźnika wynosiła 41,09.

Tabela 18. Wskaźnik deprivacji lokalnej – miasto Kielce.

Gmina	Wartość wskaźnik deprivacji lokalnej	
	Rok 2017	Rok 2018
Miasto Kielce	41,09	34,26

Źródło: Opracowanie własne ROPS na podstawie Centralnej Aplikacji Statystycznej MRiPS-03-R.

2.6.7 Powiat opatowski

W 2018 roku na obszarze powiatu opatowskiego wartość wskaźnika deprivacji lokalnej wyniosła 51,03 i była mniejsza o 2,87. Najwyższą wartość wskaźnika odnotowano w gminie Iwaniska 84,46, najniższą zaś w gminach: Sadowie – 28,09 oraz Wojciechowice – 33,06.

Tabela 19. Wskaźnik deprivacji zagregowany do powiatu opatowskiego.

Gmina	Wartość wskaźnik deprivacji lokalnej	
	Rok 2017	Rok 2018
Baćkowice	46,76	45,16
Iwaniska	94,42	84,46
Lipnik	38,58	36,28
Opatów	45,26	42,34
Ożarów	60,31	61,22
Sadowie	32,24	28,90
Tarłów	61,10	57,73
Wojciechowice	35,51	33,09
powiat opatowski	53,90	51,03

Źródło: Opracowanie własne ROPS na podstawie Centralnej Aplikacji Statystycznej MRiPS-03-R.

2.6.8 Powiat ostrowiecki

Wartość wskaźnika deprivacji lokalnej zagregowana do powiatu ostrowieckiego w 2018 roku wynosiła 41,37 i była mniejsza o 6,22 w odniesieniu do 2017 roku. W powiecie ostrowieckim w 2018 roku najwyższą wartość omawianego wskaźnika odnotowano w gminie Bałtów (92,86), najniższą zaś w gminie Ostrowiec Świętokrzyski (21,27).

Tabela 20. Wskaźnik deprivacji lokalnej zagregowany do powiatu ostrowieckiego.

Gmina	Wartość wskaźnik deprivacji lokalnej	
	Rok 2017	Rok 2018
Bałtów	94,06	92,86
Bodzechów	76,32	67,96
Ćmielów	79,80	80,39
Kunów	97,21	71,22
Ostrowiec Świętokrzyski	25,60	21,27
Waśniów	85,63	81,23
powiat ostrowiecki	47,59	41,37

Źródło: Opracowanie własne ROPS na podstawie Centralnej Aplikacji Statystycznej MRiPS-03-R.

2.6.9 Powiat pińczowski

W 2018 roku wskaźnik deprivacji w powiecie pińczowskim wyniósł 38,94 i był mniejszy o 4,56 w stosunku do 2017 roku. Gminą, w której wartość wskaźnika była najwyższa, była gmina Kije – 106,83. Natomiast gminą w której zanotowano najniższy wskaźnik była gmina Złota (15,76) i Pińczów (27,93).

Tabela 21. Wskaźnik deprivacji lokalnej zagregowany do powiatu pińczowskiego.

Gmina	Wartość wskaźnik deprivacji lokalnej	
	Rok 2017	Rok 2018
Działoszyce	44,25	43,68
Kije	125,22	106,83
Michałów	36,61	41,07
Pińczów	30,97	27,93
Złota	27,22	15,76
powiat pińczowski	43,50	38,94

Źródło: Opracowanie własne ROPS na podstawie Centralnej Aplikacji Statystycznej MRiPS-03-R.

2.6.10 Powiat sandomierski

W powiecie sandomierskim wartość wskaźnika deprivacji w 2018 roku wyniósł 59,26 i był to jeden z najwyższych wartości zagregowanych do powiatów w województwie świętokrzyskim. W gminie Łonów (139,39) odnotowano najwyższą wartość wskaźnika deprivacji, natomiast najniższa wartość wystąpiła w gminie Sandomierz (30,03).

Tabela 22. Wskaźnik deprivacji lokalnej zagregowany do powiatu sandomierskiego.

Gmina	Wartość wskaźnik deprivacji lokalnej	
	Rok 2017	Rok 2018
Dwikozy	42,91	35,80
Klimontów	67,64	59,41
Koprzywnica	49,15	51,19
Łonów	141,68	139,39
Obrazów	60,89	64,00
Samborzec	106,82	84,70
Sandomierz	32,80	30,03
Wilczyce	64,41	69,05
Zawichost	79,34	73,98
powiat sandomierski	63,95	59,26

Źródło: Opracowanie własne ROPS na podstawie Centralnej Aplikacji Statystycznej MRiPS-03-R.

2.6.11 Powiat skarżyski

W roku analizy w powiecie skarżyskim wskaźnik deprivacji wyniósł 47,22 i był mniejszy o 6,89 w odniesieniu do 2017 roku. Gminą z najwyższą wartością wskaźnika deprivacji była gmina Skarżysko Kościelne (87,23), z najniższą zaś gmina Skarżysko-Kamienna (37,49).

Tabela 23. Wskaźnik deprivacji lokalnej zagregowany do powiatu skarżyskiego.

Gmina	Wartość wskaźnik deprivacji lokalnej	
	Rok 2017	Rok 2018
Bliżyn	64,79	62,66
Łączna	78,64	73,74
Skarżysko Kościelne	92,07	87,23
Skarżysko-Kamienna	45,21	37,49
Suchedniów	50,68	41,24
powiat skarżyski	54,11	47,22

Źródło: Opracowanie własne ROPS na podstawie Centralnej Aplikacji Statystycznej MRiPS-03-R.

2.6.12 Powiat starachowicki

Wskaźnik deprivacji lokalnej w 2018 roku zagregowany do powiatu starachowickiego wyniósł 43,40. Najniższą wskaźnika spośród gmin powiatu starachowickiego odnotowano w gminie Pawłów (33,19), natomiast najwyższą wartość odnotowano w gminie Brody (51,35).

Tabela 24. Wskaźnik deprivacji lokalnej zagregowany do powiatu starachowickiego.

Gmina	Wartość wskaźnik deprivacji lokalnej	
	Rok 2017	Rok 2018
Brody	51,41	51,35
Mirzec	46,75	48,10
Pawłów	32,98	33,19
Starachowice	51,08	43,57
Wąchock	52,98	46,54
powiat starachowicki	47,85	43,40

Źródło: Opracowanie własne ROPS na podstawie Centralnej Aplikacji Statystycznej MRiPS-03-R.

2.6.13 Powiat staszowski

Największą wartość wskaźnika deprivacji lokalnej w województwie świętokrzyskim zagregowaną do powiatów odnotowano w powiecie staszowskim. Wartość wskaźnika deprivacji lokalnej świadczeń pieniężnych wyniosła 66,93 i była mniejsza o 15,81 w odniesieniu do 2017 roku. W gminie Bogoria przedmiotowy wskaźnik był najwyższy w powiecie i wyniósł 127,61, najniższy zaś wystąpił w Staszowie (41,45).

Tabela 25. Wskaźnik deprivacji lokalnej zagregowany do powiatu staszowskiego.

Gmina	Wartość wskaźnik deprivacji lokalnej	
	Rok 2017	Rok 2018
Bogoria	135,58	127,61
Łubnice	95,12	90,56
Oleśnica	69,39	69,82
Osiek	74,45	76,82
Połaniec	114,90	86,17
Rytwiany	61,04	49,34
Staszów	51,41	41,45
Szydłów	46,17	42,06
powiat staszowski	82,74	66,93

Źródło: Opracowanie własne ROPS na podstawie Centralnej Aplikacji Statystycznej MRiPS-03-R.

2.6.14 Powiat włoszczowski

Zagregowana wartość wskaźnika deprivacji lokalnej w powiecie włoszczowskim w 2018 roku wynosiła 33,19. Najniższa wartość wskaźnika deprivacji tak jak w poprzednim roku wystąpiła w gminie Włoszczowa (26,23), najwyższa w gminie Radków (50,16).

Tabela 26. Wskaźnik deprivacji lokalnej zagregowany do powiatu włoszczowskiego.

Gmina	Wartość wskaźnik deprivacji lokalnej	
	Rok 2017	Rok 2018
Kluczewsko	44,15	40,69
Krasocin	52,26	33,16
Moskorzew	63,38	44,87
Radków	64,43	50,16
Secemin	40,27	37,83
Włoszczowa	32,99	26,23
powiat włoszczowski	43,12	33,19

Źródło: Opracowanie własne ROPS na podstawie Centralnej Aplikacji Statystycznej MRiPS-03-R.

2.7 Wskaźnik długotrwale korzystających z pomocy społecznej

Istotnym, niemonetarnym wskaźnikiem określającym zarówno poziom zagrożenia ubóstwem, jak i jednocześnie charakteryzującym strukturę osób korzystających ze świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej jest wskaźnik długotrwale korzystających z pomocy społecznej wyrażający iloraz liczby osób, które w ciągu ostatnich 3 lat były zarejestrowane w systemie pomocy społecznej (POMOST) przez co najmniej 18 miesięcy w ogólnej liczby świadczeniobiorców.

W 2018 roku procentowy udział osób długotrwale korzystających ze świadczeń w ogólnej liczbie świadczeniobiorców w województwie świętokrzyskim wyniósł 58,3%; i był mniejszy o 1,6% w odniesieniu do 2017 roku (59,9%).

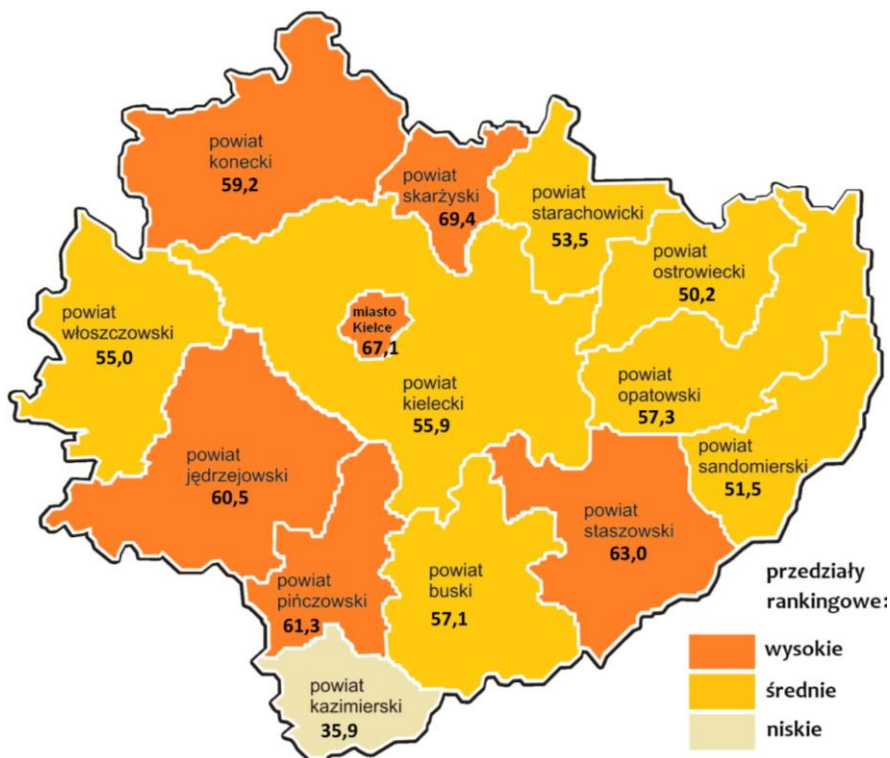
Najwyższy wskaźnik osób długotrwale korzystających z pomocy społecznej zanotowano w powiecie skarżyskim (69,4) oraz mieście Kielce (67,1%), następnie w powiatach: staszowskim (54,4%), pińczowskim (61,3%) oraz jędrzejowskim (60,5%). Najniższą wartość wskaźnika osób długotrwale korzystających z pomocy społecznej odnotowano w powiecie kazimierskim (35,9%).

Tabela 27. Wskaźnik długotrwale korzystających z pomocy społecznej w latach 2017-2018.

Powiat	Wskaźnik długotrwale korzystających z pomocy społecznej w %		Zmiana w stosunku do 2017 roku	Wartość rankingowa	*1,2
	Rok 2017	Rok 2018			
buski	61,7	57,1	-4,7	6	7,2
jędrzejowski	52,0	60,5	8,5	7	8,4
kazimierski	57,0	35,9	-21,0	1	1,2
kielecki	56,0	55,9	-0,1	6	7,2
konecki	65,4	59,2	-6,3	7	8,4
m. Kielce	70,4	67,1	-3,4	9	10,8
opatowski	61,7	57,3	-4,4	6	7,2
ostrowiecki	58,4	50,2	-8,2	4	4,8
pińczowski	49,2	61,3	12,1	7	8,4
sandomierski	47,5	51,5	4,0	5	6
skarżyski	71,4	69,4	-2,0	9	10,8
starachowicki	61,1	53,5	-7,6	5	6
staszowski	54,4	63,0	8,6	8	9,6
włoszczowski	68,3	55,0	-13,3	6	7,2
Świętokrzyskie	59,9	58,3	-1,6		

Wartość wskaźnika procentowy udział osób długotrwale korzystających ze świadczeń w ogólnej liczbie świadczeniobiorców.
Źródło: Opracowanie własne ROPS na podstawie Centralnej Aplikacji Statystycznej OZPS.

Mapa 9. Wskaźnik osób długotrwale korzystających ze świadczeń w ogólnej liczbie świadczeniobiorców w województwie świętokrzyskim w 2018r.

Źródło: Opracowanie własne ROPS na podstawie Centralnej Aplikacji Statystycznej OZPS.

2.8 Rodziny wielodzietne korzystające z pomocy społecznej

Niemonetarnym wskaźnikiem wchodzącym w skład indeksu ubóstwa jest odsetek rodzin wielodzietnych korzystających z pomocy społecznej w łącznej liczbie rodzin, którym przyznano decyzją świadczenia pieniężne. Według definicji GUS za rodzinę wielodzietną uważa się rodzinę z trójką i więcej dzieci. Rodziny wielodzietne należą do grupy zagrożonej ubóstwem. W 2018 roku w skali kraju problem ubóstwa skrajnego dotyka 7,0% rodzin z co najmniej 3 dzieci na utrzymaniu. W stosunku do 2017 roku odsetek ten zwiększył się o 0,6%. Należy podkreślić, iż dane te obejmują wyłącznie rodziny korzystające ze świadczeń pomocy społecznej. Dane nie uwzględniają rodzin pobierających świadczenie wychowawcze (tzw. 500+), które udzielane jest na podstawie ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Średnia wartość wskaźnika rodzin wielodzietnych korzystających z pomocy społecznej, którym przyznano świadczenie pieniężne w 2018 roku w województwie świętokrzyskim wyniosła 8,7% i była wyższa o 0,2% w stosunku do 2017 roku gdzie wartość wskaźnika wynosiła 8,5%. Najniższy odsetek rodzin wielodzietnych korzystających z pomocy społecznej, którym przyznano świadczenie pieniężne odnotowano w powiecie starachowickim (4,8), następnie w powiecie ostrowieckim (5,1) i skarżyskim (5,5) oraz w mieście Kielce (5,8).

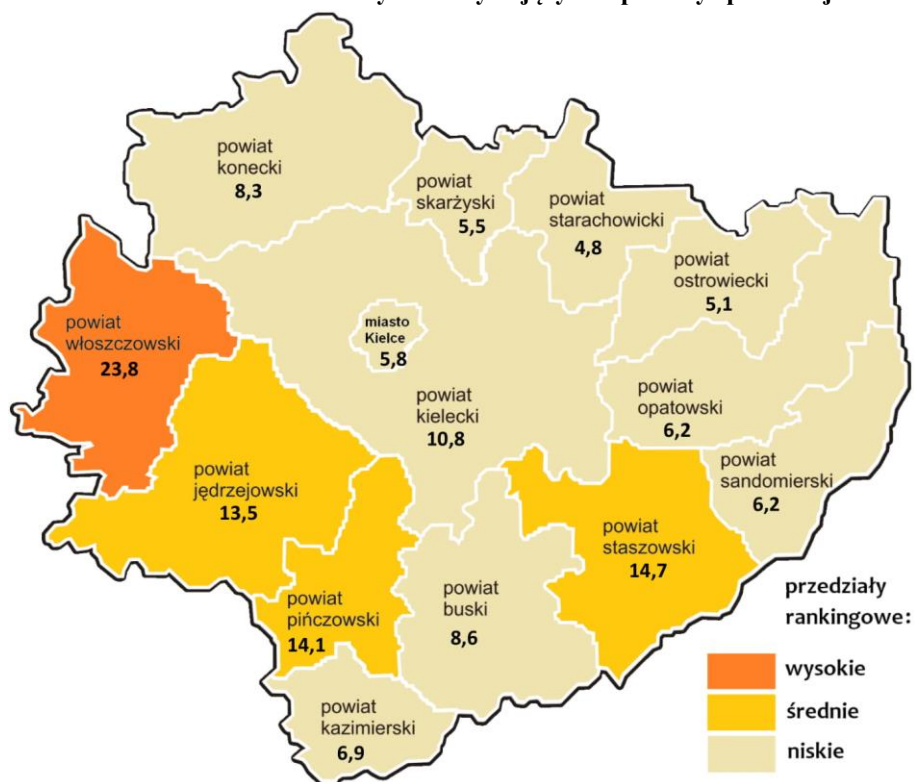
Największy udział rodzin wielodzietnych korzystającej z pomocy, którym udzielono wsparcia pieniężnego odnotowano w powiecie włoszczowskim (23,8).

Tabela 28. Wskaźnik rodzin wielodzietnych korzystających z pomocy społecznej, którym przyznano świadczenie pieniężne w latach 2017-2018.

Powiat	Odsetek rodzin wielodzietnych, którym przyznano świadczenie [%]		Zmiana w stosunku do 2017 roku	Wartość rankingowa
	Rok 2017	Rok 2018		
buski	8,0	8,6	0,6	2
jędrzejowski	14,2	13,5	-0,6	5
kazimierski	6,5	6,9	0,4	2
kielecki	10,3	10,8	0,6	3
konecki	8,8	8,3	-0,4	2
m. Kielce	5,1	5,8	0,7	1
opatowski	6,8	6,2	-0,6	1
ostrowiecki	5,0	5,1	0,1	1
pińczowski	14,5	14,1	-0,4	5
sandomierski	7,0	6,2	-0,7	1
skarżyski	4,8	5,5	0,7	1
starachowicki	4,8	4,8	0,0	1
staszowski	15,5	14,7	-0,8	5
włoszczowski	19,3	23,8	4,4	9
Świętokrzyskie	8,5	8,7	0,2	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Centralnej Aplikacji Statystycznej MRPiPS-03-R.

Mapa 10. Wskaźnik rodzin wielodzietnych korzystających z pomocy społecznej w 2018 roku.

Źródło: Opracowanie własne Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej MRPiPS-03-R.

2.9 Rodziny niepełne korzystające z pomocy społecznej

Niezwykle istotnym wskaźnikiem określającym poziom zagrożenia ubóstwem, jak również charakteryzującym strukturę rodzin korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej jest wskaźnik wyrażający stosunek rodzin niepełnych korzystających z pomocy społecznej do rzeczywistej liczby rodzin objętych pomocą społeczną.

W 2018 roku wskaźnik rodzin niepełnych korzystających z wyżej określonej pomocy społecznej dla województwa świętokrzyskiego wyniósł 9,2% i był wyższy o 0,2% w odniesieniu do 2017 roku, w którym wartość wskaźnika wynosiła 9,4%. Najniższy wskaźnik rodzin niepełnych w 2018 roku odnotowano w powiecie kieleckim (4,7%), buskim (5,8%) oraz kazimierskim (5,9%).

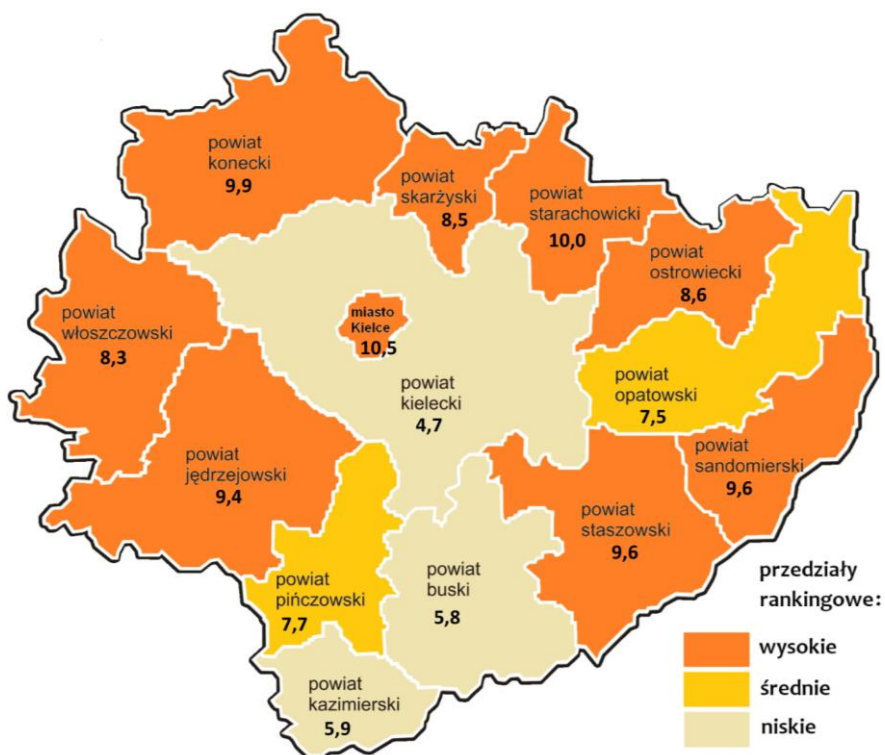
Najwyższą wartość wskaźnika 10,5% odnotowano w m. Kielce, następnie w powiatach: starachowickim (10,0%) koneckim (9,9), staszowskim (9,6%) oraz sandomierskim (9,6%). W skali województwa świętokrzyskiego wartości tego wskaźnika w 6 powiatach przekroczyły jego średnią wartość.

Tabela 29. Wskaźnik rodzin niepełnych ogółem objętych pomocą społeczną w latach 2017-2018.

Powiat	Odsetek rodzin niepełnych korzystających z pomocy społecznej [%]		Zmiana w stosunku do 2017 roku	Wartość rankingowa
	Rok 2017	Rok 2018		
buski	6,8	5,8	-1,0	2
jędrzejowski	9,3	9,4	0,0	8
kazimierski	5,5	5,9	0,4	3
kielecki	4,6	4,7	0,1	1
konecki	8,8	9,9	1,0	9
m. Kielce	11,4	10,5	-0,9	9
opatowski	7,1	7,5	0,4	5
ostrowiecki	9,7	8,6	-1,1	7
pińczowski	7,5	7,7	0,2	6
sandomierski	9,5	9,6	0,0	9
skarżyski	8,4	8,5	0,1	7
starachowicki	9,7	10,0	0,3	9
staszowski	10,5	9,6	-0,9	9
włoszczowski	8,0	8,3	0,3	7
Świętokrzyskie	9,4	9,2	-0,2	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Centralnej Aplikacji Statystycznej MRPiPS-03-R.

Mapa 11. Wskaźnik rodzin niepełnych ogółem objętych pomocą społeczną w 2018 roku w województwie świętokrzyskim.

Źródło: Opracowanie własne Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej MRPiPS-03-R.

3. Indeks ubóstwa

W oparciu o zestawienie danych wyjściowych w wyniku przeprowadzonych procedur tj. przypisaniu poszczególnym wskaźnikom wchodzącym w skład indeksu wartość w skali od 1 do 9 oraz nadaniu rang trzem wskaźnikom poprzez pomnożenie ich wartości przez 1,2 uznając, iż mają one dominujący wpływ w określeniu zasięgu ubóstwa, zbudowany został Indeks wewnątrzregionalnego zagrożenia ubóstwem w województwie świętokrzyskim. Uzyskane w ten sposób zestawienie powiatów pozwala na obserwację zróżnicowania zagrożenia ubóstwem. Na podstawie wartości indeksu ubóstwa określony został poziom zagrożenia ubóstwem w poszczególnych powiatach regionu świętokrzyskiego (tabela 31).

Tabela 30. Wartości rankingowe dla Indeksu wewnątrzregionalnego zagrożenia ubóstwem w świętokrzyskim w 2018 roku.

Powiat	Stopa bezrobocia	Długotrwałe bezrobocie*	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie	Dochody i wydatki JST na 1 mieszkańca	Wskaźnik deprywacji lokalnej*	Długotrwałe korzystający z pomocy społecznej*	Odsetek rodzin wielodzietnych	Odsetek rodzin niepełnych	Ranking
buski	1	2,4	7	7	4,8	7,2	2	2	33,4
jędrzejowski	3	9,6	1	8	7,2	8,4	5	8	50,2
kazimierski	3	10,8	9	9	6	1,2	2	3	41,6
kielecki	6	2,4	7	6	6	7,2	3	1	39,8
konecki	6	1,2	6	8	9,6	8,4	2	9	47,8
m. Kielce	2	6	1	1	1,2	10,8	1	9	32,0
opatowski	8	8,4	8	7	6	7,2	1	5	50,6
ostrowiecki	6	4,8	7	8	3,6	4,8	1	7	39,8
pińczowski	3	9,6	6	9	2,4	8,4	5	6	50,6
sandomierski	3	7,2	2	7	8,4	6	1	9	46,0
skarżyski	9	6	5	9	4,8	10,8	1	7	51,4
starachowicki	4	7,2	4	8	3,6	6	1	9	41,6
staszowski	3	2,4	3	6	10,8	9,6	5	9	48,8
włoszczowski	2	6	4	8	1,2	7,2	9	7	45,6

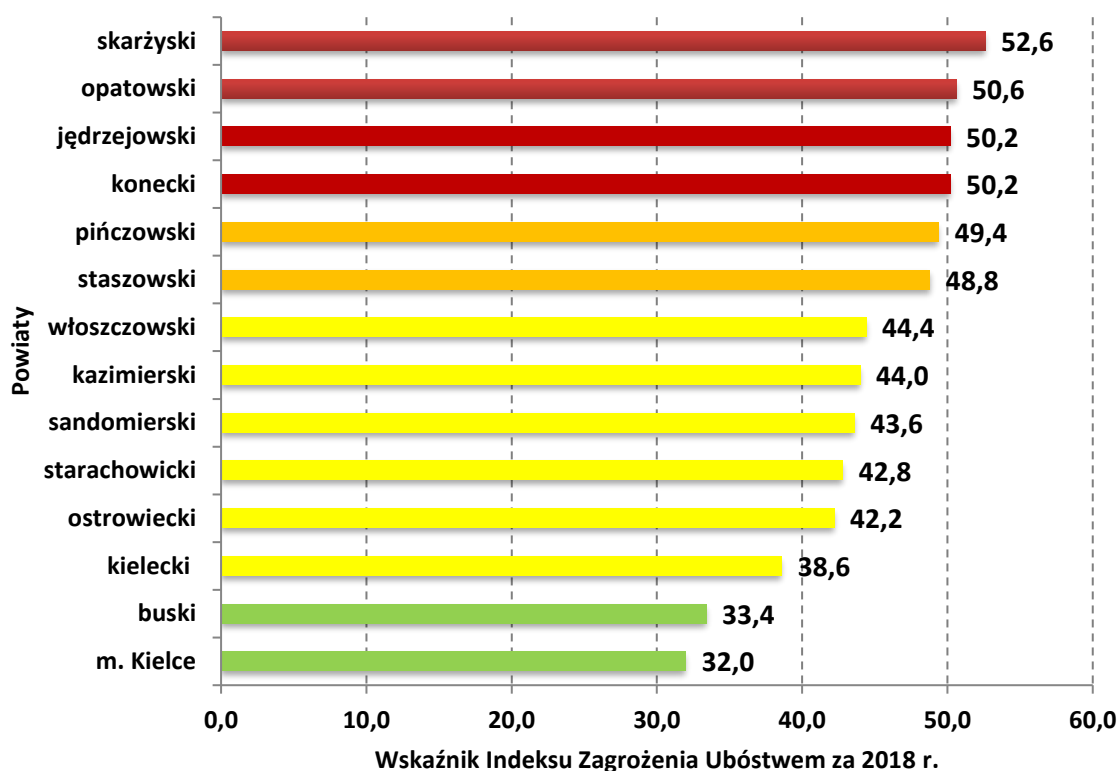
*Wartość uzyskanych wskaźników pomnożona została x 1,2

Źródło: Opracowanie własne Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej.

Tabela 31. Zmiana Indeksu zagrożenia ubóstwem w województwie świętokrzyskim w latach 2017-2018.

Powiat	Indeks zagrożenia ubóstwem		Zmiana w stosunku do 2017 roku
	Rok 2017	Rok 2018	
skarżyski	38,8	33,4	-5,4
pińczowski	41,8	50,2	8,4
opatowski	45,4	44,0	-1,4
jędrzejowski	38,0	38,6	0,6
staszowski	52,2	50,2	-2,0
konecki	33,2	32,0	-1,2
sandomierski	50,4	50,6	0,2
włoszczowski	46,4	42,2	-4,2
kazimierski	38,8	49,4	10,6
starachowicki	39,6	43,6	4,0
kielecki	50,6	52,6	2,0
ostrowiecki	41,0	42,8	1,8
buski	43,8	48,8	5,0
m. Kielce	46,8	44,4	-2,4

Źródło: Opracowanie własne Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej.

Wykres 7. Indeks wewnątrzregionalnego zagrożenia ubóstwem w świętokrzyskim w 2018 r.

Źródło: Opracowanie własne Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej.

Tabela 32. Przedziały stopnia zagrożenia ubóstwem na 2018 rok.

Przedział	Stopień zagrożenia ubóstwem
do 40,0	umiarkowany
40,1-45,0	średni
45,1-50,0	wysoki
50,1 i wyżej	bardzo wysoki

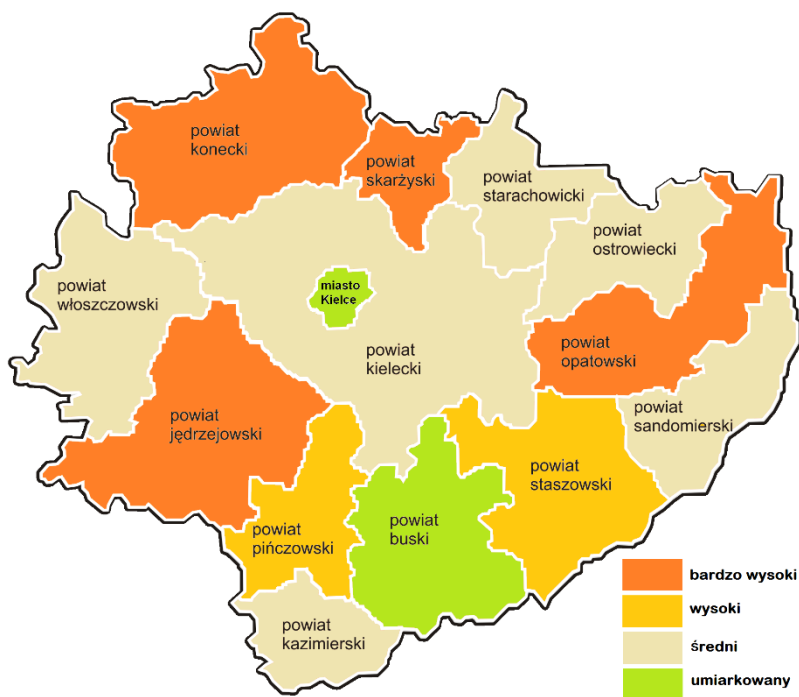
Źródło: Opracowanie własne Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej.

Tabela 33. Poziom zagrożenia ubóstwem w powiatach województwa świętokrzyskiego w 2018r.

Powiat	Stopień zagrożenia ubóstwem
buski	umiarkowany
jędrzejowski	bardzo wysoki
kazimierski	średni
kielecki	średni
konecki	bardzo wysoki
m. Kielce	umiarkowany
opatowski	bardzo wysoki
ostrowiecki	średni
pińczowski	wysoki
sandomierski	średni
skarżyski	bardzo wysoki
starachowicki	średni
staszowski	wysoki
włoszczowski	średni

Źródło: Opracowanie własne Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej.

Mapa 12. Poziom zagrożenia ubóstwem w powiatach województwa świętokrzyskiego w 2018r.

Źródło: Opracowanie własne Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej.

Opracowana przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej analiza przestrzennego zróżnicowania zagrożenia ubóstwem w regionie na podstawie zbudowanego indeksu jest obrazem zróżnicowania tego zjawiska notowanym w poszczególnych powiatach województwa świętokrzyskiego. Zagregowane dane do powiatów wskazują, że w województwie świętokrzyskim wewnątrzregionalnie utrzymuje się zróżnicowany poziom zagrożenia ubóstwem. W oparciu o opracowane dane zagregowane do wskaźników zawartych w indeksie zagrożenia ubóstwem województwa świętokrzyskiego za 2018 rok umiarkowany stopień zagrożenia ubóstwem odnotowano w mieście Kielce i powiecie buskim. Powiat kielecki, ostrowiecki, starachowicki, sandomierski, kazimierski i włoszczowski osiągnęły średni stopień zagrożenia ubóstwem. W pułap wysokiego zagrożenia ubóstwem wchodzi powiat staszowski i pińczowski. W stopniu bardzo wysokim zagrożeni ubóstwem są mieszkańcy powiatów: skarżyskiego, opatowskiego, jędrzejowskiego i koneckiego w których odnotowano najwyższe wartości rankingowe indeksu zagrożenia ubóstwem w województwie świętokrzyskim.

Tabela 34. Zmienne wykorzystywane do opracowanie indeksu ubóstwa w województwie świętokrzyskim w latach 2014-2018.

Wskaźniki	Średnia wartość dla woj. świętokrzyskiego				
	Rok 2014	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018
Stopa bezrobocia	14,2%	12,5%	10,8%	8,8%	8,3%
Odsetek osób długotrwale bezrobotnych w łącznej liczbie bezrobotnych	41,9%	56,1%	55,0%	52,2%	50,5%
Wskaźnik deprywacji lokalnej – liczba osób, którym przyznano świadczenie pieniężne z pomocy społecznej na 1 000 mieszkańców	75,97	71,18	60,87	55,3	47,6
Wskaźnik długotrwale korzystających z pomocy społecznej	56%	58%	60%	59%	58%
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto	3 435,93 zł	3580,62 zł	3669,57 zł	3 911,49 zł	4 171,17 zł
Dochody budżetów gmin w przeliczeniu na 1 mieszkańca	3 218,02 zł	3561,15 zł	3998,64 zł	4312,41 zł	4 680,69 zł
Odsetek rodzin wielodzietnych, z liczbą rodzin, którym przyznano decyzją świadczenia pieniężne - ogółem	10,1%	12,5%	12,7%	8,5%	8,7%
Odsetek rodzin niepełnych korzystających ze świadczeń przyznanych bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę oraz źródło finansowania	15,9%	10,0%	9,2%	9,4%	9,2%

Źródło: Opracowanie własne Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej.

4. Podsumowanie i wnioski

"Ubóstwo" - to termin, który funkcjonuje w świadomości społecznej jako brak dostatecznych środków materialnych do życia, jako bieda, niedostatek. Idąc dalej - ubóstwo można zdefiniować także jako "stan poniżej pewnego zmiennego w czasie progu dochodowego lub progu realizacji potrzeb w odniesieniu do jednostki, rodziny lub grupy społecznej"⁵.

Duży wpływ na doświadczanie biedy mają nierówności, oraz podziały społeczne. Ubóstwo prowadzi do społecznego wykluczenia, odziera z poczucia godności, z prawa do szacunku, w końcu z wolności. Należy uwypuklić takie aspekty biedy jak bezsilność, utrata godności i szacunku.

Ubóstwo jest jednym z najbardziej znaczących składników warunkujących patologię życia społecznego w sensie najbardziej dramatycznym: egzystencjalnym, instytucjonalnym i politycznym. Jest składnikiem o tyle niebezpiecznym, że zwiększa dystans pomiędzy poszczególnymi warstwami społecznymi, powoduje niemożność zaspokojenia potrzeb, co często prowadzi do frustracji.

Główny Urząd Statystyczny regularnie, corocznie oblicza i publikuje wskaźniki dotyczące zasięgu ubóstwa ekonomicznego w kraju z podziałem na regiony przy zastosowaniu trzech stóp ubóstwa opierając się na wynikach badań budżetów gospodarstw domowych. Uwzględnienie trzech, a nie jednej stopy wynika m.in. z faktu, iż żadna z granic ubóstwa nie została określona w Polsce jako granica urzędowa, a z metodologicznego punktu interpretacji stopy ubóstwa nie ma podstaw, aby bezspornie preferować którąś z nich. Każda z trzech omawianych granic ubóstwa jest omawiana indywidualnie w zależności od danego punktu widzenia i uwarunkowań społecznych, które występują w danym regionie.

Stopy ubóstwa publikowane przez GUS w opracowaniu „Zasięg ubóstwa ekonomicznego w Polsce” prezentują obraz sytuacji w zakresie zasięgu ubóstwa w poszczególnych regionach w Polsce. W oparciu o cykliczne analizy danych z GUS, dokonywana jest obserwacja tendencji w zakresie zasięgu ubóstwa na przestrzeni lat w regionie. W 2018 roku w odniesieniu do roku poprzedniego, w województwie świętokrzyskim odnotowano zwiększenie zasięgu wszystkich trzech analizowanych typów ubóstwa. W województwie świętokrzyskim największy 2,7% wzrost wskaźnika ubóstwa odnotowano w przypadku relatywnej granicy ubóstwa, następnie o 2,4% zwiększyła się granica

⁵ T. Pilch, I. Lepalczyk, "Pedagogika społeczna".

ubóstwa skrajnego, ustawowa granica ubóstwa w regionie zwiększyła się o 1,1% w odniesieniu do 2017 roku.

W przypadku pomiaru z zastosowaniem ustawowej granicy ubóstwa, wpływ na wzrost tego wskaźnika miał z pewnością fakt, zmiany poziomu kryterium dochodowego ustalanego jako dochód poniżej którego można ubiegać się o świadczenie pieniężne z pomocy społecznej. Natomiast z dużym prawdopodobieństwem można stwierdzić, że czynnikami, które w największym stopniu przyczyniły się do wzrostu zasięgu ubóstwa skrajnego i relatywnego w 2018 roku był wzrost cen produktów podstawowego użytku takie jak żywność oraz zmniejszenie dochodu rozporządzalnego rolników ze względu na realny spadek dochodów z indywidualnego gospodarstwa rolnego w stosunku do roku 2017. Może to wynikać m.in. z zeszłorocznej suszy, która w znacznym stopniu dotknęła województwo świętokrzyskie.

Dokonana przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej analiza wewnątrzregionalnego zróżnicowania zagrożenia ubóstwem na podstawie opracowanego indeksu jest obrazem zróżnicowania tego zjawiska w poszczególnych powiatach województwa świętokrzyskiego. W 2018 roku zagrożenie ubóstwem wg opracowanego rankingu w większości powiatów wzrosło. Zagregowane dane wskazują, że w powiatach w województwie świętokrzyskim utrzymuje się wysoki poziom zagrożenia ubóstwem. W oparciu o opracowane dane zawarte w *Indeksie zagrożenia ubóstwem województwa świętokrzyskiego za 2018 rok* umiarkowany stopień zagrożenia ubóstwem odnotowano w mieście Kielce i powiecie buskim. W stopniu bardzo wysokim zagrożeni ubóstwem są mieszkańcy powiatów: skarżyskiego, opatowskiego, jędrzejowskiego i koneckiego w których odnotowano najwyższe wartości indeksu.

Minimalizacja zjawiska ubóstwa wymaga kompleksowych działań na szczeblu administracji rządowej jak i szeroko samorządowej. W podejmowanych działaniach istotne jest wdrażanie rozwiązań systemowych w zakresie aktywnej polityki społecznej zmniejszającej skalę zjawiska ubóstwa i wykluczenia społecznego skorelowanego z polityką służącą stabilnemu wzrostowi gospodarczemu oraz polityce na rzecz wzrostu zatrudnienia i generowania godnego wynagrodzenia dla pracowników. Wymagane są wszelkiego rodzaju długofalowe interwencje pomocowe kierowane do osób ubogich, jak również zagrożonych ubóstwem. Działania dopasowane powinny być do konkretnych kategorii osób mogących zaliczać się do ubogich tj. osób: bezrobotnych i długotrwale bezrobotnych, rodzin wielodzietnych, osób niepełnosprawnych, mieszkańców wsi jak również miast do 200 tys. mieszkańców. Działania te muszą uwzględniać rzeczywiste i zróżnicowane potrzeby tych osób

oraz powinny zmierzać do ich aktywizacji i pełnego usamodzielnienia. Bardzo ważną kwestią jest mobilizacja samych osób ubogich do wzięcia przez nich odpowiedzialności za swój los.

Diagnoza zjawiska ubóstwa w województwie świętokrzyskim z uwzględnieniem sytuacji ekonomicznej i społeczno-demograficznej województwa świętokrzyskiego pozwala na określenie przyczyn zjawiska biedy, którymi mogą być:

- niski stopień urbanizacji,
- wyższa stopa bezrobocia w odniesieniu do kraju,
- struktura gospodarki regionu w której dominują mało efektywne działy produkcji,
- obserwowany proces depopulacji mieszkańców województwa skutkujący niekorzystnymi trendami demograficznymi,
- przeciętny dochód na jednego mieszkańca poniżej średniej krajowej,
- znaczący odsetek osób pracujących w rolnictwie,
- rozdrobnienie gospodarstw rolnych,
- utrzymujący się na stałym poziomie odsetek rodzin wielodzietnych i rodzin niepełnych otrzymujących pomoc społeczną.

Indeks zagrożenia ubóstwem w województwie świętokrzyskim za 2018 rok i dokonana w nim analiza przestrzennego zróżnicowania zagrożenia ubóstwem w regionie jest materiałem, który może być pomocny w zakresie koncentracji wsparcia w ramach rozdysponowania środków z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020 w zakresie celu tematycznego: 9 tj. Walka z ubóstwem i wszelką dyskryminacją. Opracowana diagnoza może być pomocna także dla władz centralnych i samorządowych w adresowaniu interwencji, której celem winna być poprawa sytuacji w zakresie poziomu życia mieszkańców oraz przeciwdziałaniu zjawiska ubóstwa.

5. Spis map, tabel i wykresów

SPIS TABEL:

Tabela 1.	Zasięg ubóstwa skrajnego według grup społeczno – ekonomicznych gospodarstw domowych w latach 2015 – 2018	9
Tabela 2.	Zasięg ubóstwa skrajnego według typów gospodarstw domowych w latach 2015-2018.....	10
Tabela 3.	Zasięg ubóstwa skrajnego według typów gospodarstw domowych w latach 2015-2018.....	10
Tabela 4.	Zasięg ubóstwa według województw w latach 2014-2017.....	13
Tabela 5.	Bezrobocie w Polsce w latach 2017-2018	18
Tabela 6.	Bezrobocie w powiatach województwa świętokrzyskiego w latach 2017-2018	20
Tabela 7.	Liczba oraz odsetek osób długotrwale bezrobotnych w bezrobotnych ogółem w latach 2017-2018.....	22
Tabela 8.	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto [zł] w Polsce w latach 2017-2018	23
Tabela 9.	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto [zł] w województwie w latach 2017-2018.....	24
Tabela 10.	Dochody budżetów gmin zagregowane do powiatów w przeliczeniu na jednego mieszkańca [zł] w latach 2017-2018.....	25
Tabela 11.	Dochody budżetów gmin [zł] zagregowane do powiatów w przeliczeniu na 1 mieszkańca w latach 2017-2018	28
Tabela 12.	Wskaźnik deprivacji lokalnej w województwie świętokrzyskim w latach 2016-2017.....	29
Tabela 13.	Wskaźnik deprivacji lokalnej zagregowany do powiatu buskiego	30
Tabela 14.	Wskaźnik deprivacji lokalnej zagregowany do powiatu jędrzejowskiego.....	31
Tabela 15.	Wskaźnik deprivacji lokalnej zagregowany do powiatu kazimierskiego	31
Tabela 16.	Wskaźnik deprivacji lokalnej zagregowany do powiatu kieleckiego	32
Tabela 17.	Wskaźnik deprivacji lokalnej zagregowany do powiatu koneckiego	33
Tabela 18.	Wskaźnik deprivacji lokalnej – miasto Kielce	33
Tabela 19.	Wskaźnik deprivacji lokalnej zagregowany do powiatu opatowskiego.....	34
Tabela 20.	Wskaźnik deprivacji lokalnej zagregowany do powiatu ostrowieckiego.	34
Tabela 21.	Wskaźnik deprivacji lokalnej zagregowany do powiatu pińczowskiego.....	35

Tabela 22.	Wskaźnik deprywacji lokalnej zagregowany do powiatu sandomierskiego.....	35
Tabela 23.	Wskaźnik deprywacji lokalnej zagregowany do powiatu skarżyskiego.....	36
Tabela 24.	Wskaźnik deprywacji lokalnej zagregowany do powiatu starachowickiego.....	36
Tabela 25.	Wskaźnik deprywacji lokalnej zagregowany do powiatu staszowskiego.....	37
Tabela 26.	Wskaźnik deprywacji lokalnej zagregowany do powiatu włoszczowskiego.....	37
Tabela 27.	Wskaźnik długotrwale korzystających z pomocy społecznej w latach 2017-2018	38
Tabela 28.	Wskaźnik rodzin wielodzietnych korzystających z pomocy społecznej, którym przyznano świadczenie pieniężne w latach 2017-2018	40
Tabela 29.	Wskaźnik rodzin niepełnych ogółem objętych pomocą społeczną w latach 2017- 2018.....	41
Tabela 30.	Wartości rankingowe dla Indeksu zagrożenia ubóstwem w świętokrzyskim w 2018r	43
Tabela 31.	Zmiana Indeksu zagrożenia ubóstwem w województwie świętokrzyskim w latach 2017-2018	44
Tabela 32.	Przedziały stopnia zagrożenia ubóstwem za 2018 rok.....	45
Tabela 33.	Poziom zagrożenia ubóstwem w powiatach województwa świętokrzyskiego w 2018r.	45
Tabela 34.	Zmienne wykorzystywane do opracowanie indeksu ubóstwa w województwie świętokrzyskim w latach 2014-2018.....	47

SPIS WYKRESÓW:

Wykres 1.	Zasięg ubóstwa w Polsce w latach 2008 – 2018 według przyjętych w danym roku granic ubóstwa (w % osób w gospodarstwach domowych)	7
Wykres 2.	Zasięg ubóstwa skrajnego w 2017 i 2018 roku wg grup społeczno-ekonomicznych	8
Wykres 3.	Zasięg ubóstwa skrajnego w 2017 i 2018 roku wg typów gospodarstw domowych.....	9
Wykres 4.	Zasięg ubóstwa skrajnego w 2017 r. i 2018 r. wg wykształcenia głowy gospodarstwa domowego	10
Wykres 5.	Zasięg ubóstwa skrajnego w 2017 r. i 2018 r. wg klasy miejscowości zamieszkania	11
Wykres 6.	Zasięg ubóstwa w województwie świętokrzyskim w latach 2014–2018.....	12
Wykres 7.	Indeks zagrożenia ubóstwem w województwie świętokrzyskim w 2018 r.	44

SPIS MAP:

Mapa 1.	Zasięg ubóstwa skrajnego w 2018 roku według województw (w % osób w gospodarstwach domowych).....	14
Mapa 2.	Zasięg ubóstwa relatywnego w 2018 roku według województw (w % osób w gospodarstwach domowych).....	14
Mapa 3.	Zasięg ubóstwa ustawowego w 2018 roku według województw (w % osób w gospodarstwach domowych).....	15
Mapa 4.	Stopa bezrobocia w województwie świętokrzyskim w 2018r.	21
Mapa 5.	Odsetek osób długotrwale bezrobotnych w województwie świętokrzyskim w 2018r.	22
Mapa 6.	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto [zł] w województwie świętokrzyskim w 2018r.	24
Mapa 7.	Dochody budżetów gmin w przeliczeniu na 1 mieszkańca w województwie świętokrzyskim w 2018r.	28
Mapa 8.	Wskaźnik deprywacji lokalnej w województwie świętokrzyskim w 2018r.	30
Mapa 9.	Wskaźnik osób długotrwale korzystających ze świadczeń w ogólnej liczbie świadczeniobiorców w województwie świętokrzyskim w 2018r.....	39
Mapa 10.	Wskaźnik rodzin wielodzietnych korzystających z pomocy społecznej, którym przyznano świadczenie pieniężne w 2018 roku w województwie świętokrzyskim	40
Mapa 11.	Wskaźnik rodzin niepełnych ogółem objętych pomocą społeczną w 2018 roku w województwie świętokrzyskim	42
Mapa 12.	Poziom zagrożenia ubóstwem w powiatach województwa świętokrzyskiego w 2018r.	45

ANEKS

Przedziały rankingowe na potrzeby opracowania Indeksu Zagrożenia Ubóstwem za 2018 rok.

X 1. Stopa bezrobocia (wskaźnik w % liczby bezrobotnych do liczby czynnych zawodowo).

Przedziały wskaźników	Wartość rankingowa
do 5,2	1
5,3-6,5	2
6,6-7,8	3
7,9-9,1	4
9,2-10,4	5
10,5-11,7	6
11,8-13,0	7
13,1-14,3	8
14,4 i wyżej	9

X 2. Liczba osób długotrwale bezrobotnych w bezrobotnych ogółem (%).

Przedziały wskaźników	Wartość rankingowa
do 43,1	1
43,2-45,6	2
45,7-48,1	3
48,2-50,6	4
50,7-53,1	5
53,2-55,6	6
55,7-58,1	7
58,2-60,6	8
60,7 i więcej	9

X 3. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto [zł].

Przedziały wskaźników	Wartość rankingowa
do 3649,99	9
3650,00 - 3754,99	8
3755,00 - 3859,99	7
3860,00 - 3964,99	6
3965,00 - 4069,99	5
4070,00 - 4174,99	4
4175,00 - 4279,99	3
4280,00 - 4384,99	2
4385,00 i wyżej	1

X 4. Dochody budżetów gmin w przeliczeniu na 1 mieszkańca [zł].

Przedziały wskaźników	Wartość rankingowa
do 4032,99	9
4033,00 - 4340,99	8
4341,00 - 4649,99	7
4649,00 - 4956,99	6
4957,00 - 5264,99	5
5265,99 - 5572,99	4
5573,00 - 5880,99	3
5881,00 - 6188,99	2
6189,00 i wyżej	1

X 5. Wskaźnik deprivacji lokalnej.

Przedziały wskaźników	Wartość rankingowa
do 58,9	1
60,0 - 64,6	2
64,7 - 69,3	3
69,4 - 74,0	4
74,1 - 78,7	5
78,8 - 83,4	6
83,5 - 88,1	7
88,2 - 92,8	8
92,9 i wyżej	9

X 6. Długotrwanie korzystający z pomocy społecznej.

Przedziały wskaźników	Wartość rankingowa
do 39,5	1
39,6 - 43,2	2
43,3 - 46,9	3
47,0 - 50,6	4
50,7 - 54,3	5
54,4 - 58,0	6
58,1 - 61,7	7
61,8 - 65,4	8
65,5 i wyżej	9

X 7. Rodziny wielodzietne korzystające z pomocy społecznej.

Przedziały wskaźników	Wartość rankingowa
do 6,7	1
6,9 - 8,9	2
9,0 - 11,0	3
11,1 - 13,1	4
13,2 - 15,2	5
15,3 - 17,3	6
17,4 - 19,4	7
19,5 - 21,5	8
21,6 i wyżej	9

X 8. Rodziny niepełne korzystające z pomocy społecznej.

Przedziały wskaźników	Wartość rankingowa
do 5,2	1
5,3 - 5,8	2
5,9 - 6,4	3
6,5 - 7,0	4
7,1 - 7,6	5
7,7 - 8,2	6
8,3 - 8,8	7
8,9 - 9,4	8
9,5 i wyżej	9